

KADRINA VALLA JÄÄTMEKAVA

2014 - 2020

2008 - 2013 jäätmekava uuendamine

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. JÄÄTMEHOOLDUSE ARENGUSUUNAD RIIKLIKUL TASANDIL	4
1.1 Eesti keskkonnanstrateegia ja keskkonnategevuskava	4
1.2 Riigi jäätmekava	4
2. JÄÄTMEKÄITLUSALANE SEADUSANDLUS	6
2.1 Euroopa Liidu direktiivid	6
2.2 Eesti õigusaktid	6
2.3 Kadrina valla õigusaktid	7
2.4 Kohaliku omavalitsuse õigused ja kohustused jäätmemajanduse planeerimisel	7
2.5 Kadrina valla jäätmekava ulatus ning seos üleriigilise jäätmekavaga	9
3. OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS	10
3.1 Asukoht	10
3.2 Rahvastik ja elamumajandus	11
3.3 Teedevõrgustik	12
3.4 Tööstus ja ettevõtlus (sh tööhõive)	12
3.5 Sotsiaalsfäär	13
3.6 Looduskeskkond	13
4. KADRINA VALLA JÄÄTMEKÄITLUSE ÜLEVAADE	15
4.1 Korraldatud jäätmevedu	15
4.2 MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus	15
4.3 Tekkivad jäätmeliigid Kadrina vallas	16
4.3.1 Olmejäätmed	19
4.3.2 Pakendijäätmed	21
4.3.3 Biolagunevad jäätmed	24
4.3.4 Põllumajandusjäätmed	24
4.3.5 Ehitus- ja lammutusjäätmed	25
4.3.6 Transpordijäätmed	25
4.3.7 Ohtlikud jäätmed ja probleemtooted	26
4.4 Jäätmetekke prognoos	33
4.5 Kadrina vallas tegutsevad jäätmekäitlejad ja minevikus saastunud jäätmekõrvaldamiskohad	34
4.6 Jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine	34
5. JÄÄTMEHOOLDUSE EESMÄRGID	36
5.1 Eelmisel perioodil püstitatud eesmärgid ja nende täitmine	36
5.2 Uue perioodi eesmärgid	37
5.2.1 Jäätmekoguste ja jäätmete ohtlikkuse vähendamine, taaskasutamine	38
5.2.2 Jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine	43
5.2.3 Korraldatud olmejäätmevedu	43
5.2.4 Jäätmehoolduse korraldamine ja muud eesmärgid	44
6. JÄÄTMEKÄITLUSE MÕJU KESKKONNA SEISUNDILE	46
7. JÄÄTMEHOOLDUSE TEGEVUSKAVA	48
KOKKUVÕTE	52

SISSEJUHATUS

Jäätmeseadusega pannakse kohalikule omavalitsusele (KOV) mitmeid kohustusi jäätmehoolduse korraldamisel ja arendamisel. Vastavalt *Jäätmeseadusele* seisnevad KOVi ülesanded järgnevas:

- Arendada jäätmehooldust oma haldusterritooriumil (üldine nõue);
- Korraldada jäätmete sortimist ja liigiti kogumist (liigiti kogumise koordineerimine ja edendamine, eelkõige on KOVi kohustuseks väljaspool jäätmejaamu ohtlike jäätmete kogumise korraldamine);
- Koostada jäätmehoolduse arendamiseks jäätmekava;
- Rakendada korraldatud jäätmevedu (viia läbi jäätmevedajate konkursid ja hallata jäätmetekitajate registrit);
- Koostada ja kinnitada jäätmehoolduse korraldamiseks jäätmehoolduseeskiri ning teha jäätmehoolduseeskirja täitmise üle pidevat järelevalvet;
- Kooskõlastada Keskkonnaameti poolt antavad jäätmeload (esitada seisukoht jäätmelubade taotluste suhtes).

Lisaks *Jäätmeseadusele* reguleerib KOVi kohustusi ka pakendiseadus, mille kohaselt on KOVi ülesanne korraldada oma haldusterritooriumil pakendite- ja pakendijäätmete kogumist. Siin on KOVi ülesandeks eelkõige kogumissüsteemi toimimise koordineerimine (kokkulepped taaskasutusorganisatsioonidega, nõuete esitamine kogumispunktidele ja järelevalve, teavitamine). Seega mängib kohalik omavalitus väga olulist rolli olmejäätmete käitlussüsteemi arendamisel.

Jäätmekäitlussüsteemi korraldamisel ja kavandamisel (sh jäätmekäitluslahenduste valikul) on väga tähtis, et kohalik omavalitsus omab ülevaadet jäätmete tekkekogusest ja koostisest ning jäätmekäitlustehnoloogiate arengutest nii regionaalsel kui ka riiklikul tasandil. Siiani on Eestis olmejäätmete käitlemine põhinenud prügilakesksetel jäätmekäitluslahendustel. Õigusaktidest tulenevate nõuete tõttu on olmejäätmete käitlemine suunatud aga üha enam taaskasutamise suunas.

Käesoleva jäätmekava koostamisel on lähtutud *Jäätmeseaduse* § 42, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse koostatud jäätmekava kohaliku omavalitsusüksuse arengukava jäätmehoolduse arendamist põhjalikumalt puudutav osa.

Käesoleva jäätmekava eesmärgiks on uuendada 25. juunil 2008. aastal kehtestatud „Kadrina valla jäätmekava 2008-2013“. Analüüsitakse piirkonna jäätmehoolduse olukorda, vaadatakse üle eelmisel perioodil püstitatud eesmärkide ja ülesannete täitmine, määratletakse seadusandlusest tulenevad kohustused ja eesmärgid ning töötatakse välja Kadrina valla üldised jäätmehooldusalased eesmärgid ja tegevuskava. Jäätmekava on koostatud juhitudes *Jäätmeseadusest*, Riigi jäätmekava 2008 - 2013 ja Riigi jäätmekava 2014 - 2020 eelnõus sätestatust ning lähtudes kehtivatest jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest. Kadrina valla jäätmekava sisaldab üldist ülevaadet vallast, jäätmemajanduse hetkeolukorra kirjeldust ja ülevaadet ning analüüsi jäätmemajandusega seotud probleemidest.

Jäätmekava püstitab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2014 – 2020 ja esitab tegevuskava eesmärkide elluviimiseks

Jäätmekava koostamises osalesid Kadrina valla keskkonnakaitse juhataja Lea Uueni, konsultandina osales Raivo Markov Paadilaenutus OÜ-st .

Jäätmekava eelnõu kooskõlastatakse, avalikustatakse ning võetakse vastu Kadrina Vallavolikogu poolt *Jäätmeseaduse* §-des 55-59 sätestatud korras.

1. JÄÄTMEHOOLDUSE ARENGUSUUNAD RIIKLIKUL TASANDIL

1.1 Eesti keskkonnanstrateegia ja keskkonnategevuskava

Eesti Keskkonnanstrateegia aastani 2030 on riigi keskkonnalase tegevuse kavandamise ja rahvusvahelise koostöö arendamise aluseks. Selle strateegia eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele.

Jäätmete osas on Eestil järgmised suundumused:

- Üha enam keskkonnasõbralikke ning lihtsalt taaskasutatavaid materjale. Suureneb olmejäätmete maht, kuid kuna samal ajal tegeldakse rohkem ka jäätmete sorteerimise ja taaskasutamisega, on prügilatesse ladestatavate jäätmete kogus stabiliseerumas ning pigem hakkab see järk-järgult vähenema;
- Efektivsemate põlevkivi põletustehnoloogiate ja alternatiivsete energiatootmise viiside rakendamine toob kaasa põlevkivijäätmete tekke vähenemise;
- Inimeste keskkonnateadlikkuse suurenemine aitab kaasa jäätmete sorteerimise tõhusamale rakendamisele, mis vähendab ka jäätmete ohtlikkust;
- Väheneb ehitus- ja lammutusjäätmete ladestamine prügilasse, kuna majanduslikku kokkuhoidu silmas pidades on püsijäätmetele leitud muid rakendusi;
- Toodetes kasutatakse üha enam keskkonnasõbralikke ning lihtsasti taaskasutatavaid materjale;
- Põhimõtteid „tootja vastutab“ ning „saastaja maksab“ rakendatakse üha laiemalt;
- Prügilate keskkonnamõju väheneb, kuna vanad prügilad, mis ei vasta keskkonnakaitse nõuetele, suletakse ning uute ehitamisel kasutatakse keskkonnahoidlikke tehnoloogiaid.

Jäätmete osas on strateegias püstitatud järgmine eesmärk:

1) Aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust.

2) Oluline on suurendada jäätmete sortimist, taaskasutamist, sh ringlussevõttu, et vähendada kõrvaldatavate jäätmete kogust miinimumini.

3) Oluline on vähendada jäätmete ohtlikkust ning ohtlike ainete sisaldust jäätmetes, see ühtlasi väldib jäätmete käitlemisel õhku, vette ja pinnasesse sattuvate heitkoguste suurenemist.

1.2 Riigi jäätmekava

Riigi jäätmekava 2014–2020 peaesmärk on jäätmehoolduse kestva arengu tagamine vastavalt jäätmepoliitikas seatud sihtidele. Koostatava jäätmekava strateegiline eesmärk on jäätmehierarhia põhimõtte rakendamine. Sealjuures on rõhk eelkõige jäätmetekke ja majanduskasvu omavahelise seose katkestamiseks vajalike meetmete välja töötamine.

Nii jäätmete raamdirektiivis (2008/98/EÜ) kui ka jäätmeseaduses on kirjeldatud, et jäätmehoolduses tuleb juhinduda jäätmehierarhiast. Seni kehtinud kolmeastmeline jäätmehierarhia (vältimine–taaskasutamine–kõrvaldamine) on direktiivis nüüd asendatud viieastmelise hierarhiaga: vältimine–korduskasutuseks ettevalmistamine–ringlusse võtmine–muu taaskasutamine–kõrvaldamine. Hierarhia kohaselt tuleb esmajärjekorras jäätmeteket vältida ja kui see osutub võimatuks, tuleb jäätmeid nii palju kui võimalik ette valmistada korduskasutuseks, siis ringlusse võtta ja muul viisil taaskasutada, et ladestada prügilasse võimalikult vähe jäätmeid. Tegemist on direktiivist lähtuva põhimõttega, mille järgimist eeldatakse kõigil liikmesriikidel. Jäätmetekke vältimise programm on üks vahendeist kuidas

pikaajalise planeerimise ning teatud meetmete kaudu on võimalik direktiiviga kirjeldatud eesmärgi saavutada. Jäätmete vältimise programmiga kehtestatud meetmed peaksid olema suunatud majanduskasvu ja jäätmetekke vahelise otsese seose ning sellega kaasneva keskkonnamõju kõrvaldamisele.

Periood 2006 - 2012 on jäätmehoolduse arengus olnud mitmel tasandil väga kiire. Sihipäraselt on suletud kõik keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad ning oluliselt on kasvanud jäätmete taaskasutuse osakaal. Jäätmete taaskasutusvõimalused on mitmekesistunud, arenev kogumistaristu aitab kaasa kvaliteetse toorme kogumisele ning näha on, et erasektor tunneb valdkonna vastu järjest kasvavat huvi. Jäätmete masspõletus ja jäätmekütuse tootmine on hetkel kujunemas kaheks peamiseks sega-olmejäätmeid taaskasutavaks toiminguks. Huvi ringlussevõtu ning korduskasutuse vastu on jäänud väheseks või on panuse osakaal jäätmekoguste mõistes suhteliselt madal. Märkida tuleb, et sega-olmejäätmed moodustavad Eestis tekkivast jäätmekogusest vaid kuni 3 %. Ligikaudu 70 % jäätmeid tekib tegelikult põlevkivitööstuses ning tekkiva aheraine ja tuha taaskasutamise osakaal on jätkuvalt väga väike.

Riigi jäätmekava 2014 - 2020 eesmärkide püstitamisel on lähtutud EL ja Eesti keskkonnapoliitikast, sh õigusaktide nõuetest ja heast keskkonnatavast. Laiendatud on eesmärgi elluviimiseks kavandatud meetmeid ja tegevusi. Üldised EL jäätmepoliitika eesmärgid ja printsiibid on:

- muuta liidu majandus ressursitõhusaks, keskkonnasäästlikuks ja konkurentsivõimeliseks vähese CO₂-heitena majanduseks;
- esmatähtsad tooted on ökodisainitud eesmärgiga optimeerida ressurside ja materjali tõhusat kasutust ning selle käigus on muu hulgas käsitletud ringlussevõtu võimalust, ringlussevõetavat sisu ja vastupidavust;
- jäätmete muutmine ressursiks, kusjuures aluseks tuleb võtta jäätmehierarhia range kohaldamine ja hõlmata jäätmete eri liike;
- jäätmeid käideldakse turvaliselt ressursina, jäätmetekke isiku kohta on vähenenud absoluutarvudes, jäätmete energiakasutust on piiratud nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate materjalide puhul.

Jäätmekavas aastateks 2014-2020 lähtub eeltoodud eesmärgist ja keskkonnastrateegias vajalikuks loetud meetmetest, milleks on:

- jäätmekäitluse korraldamise pikaajaline kavandamine;
- seire- ja järelevalvesüsteemi arendamine kontrolli tõhustamiseks jäätmevoogude ja jäätmehoolduse üle;
- soodustuste, toetuste ja regulatsioonide süsteemi rakendamine jäätmetekke vähendamiseks ning jäätmete käitlemise arendamiseks (sh ladestusest tulenevate keskkonnamõjude vähendamiseks ja riskide vältimiseks);
- ühiskonna keskkonnateadlikkuse tõstmiseks jäätmehooldust puudutavate kampaaniate ning teavitustöö läbiviimine riigi ja kohaliku omavalitsuse tasandil.

Tervikliku üleriigilise jäätmekäitlussüsteemi saavutamiseks aastaks 2020 peavad kohalikud omavalitsused senisest enam arendama omavahelist koostööd jäätmehooldust korraldavate dokumentide koostamisel ja jäätmete liigitikogumise arendamisel.

2. JÄÄTMEKÄITLUSALANE SEADUSANDLUS

2.1 Euroopa Liidu direktiivid

Seni on Euroopa Liidu ja ka liikmesriikide jäätmealased õigusaktid põhinenud kahel raamdirektiivil:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2006/12/EÜ jäätmete kohta;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta.

Samas on jõustunud uus raamdirektiiv – Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, 19. november 2008. Direktiivi eesmärk on edendada jäätmete korduskasutust ja jäätmete ringlussevõttu, et vähendada prügilates jäätmeid ja neist tekkivaid kasvuhoonegaase.

Pakendi ja pakendisüsteemi õigusaktide aluseks on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendi ja pakendijäätmete kohta. Direktiivi on hiljem täiendatud (2004/12/EÜ ja 2005/20/EÜ).

Oluline jäätmekäitlust reguleeriv raamdirektiiv on Nõukogu direktiiv 96/61/EÜ, 24. september 1996 (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta), mis näeb ette saasteainete emiteerimise integreeritud komplekslubade väljaandmist.

Jäätmeseaduse alusel antud jäätmehooldust korraldavad vabariigi valitsuse ja keskkonnaministri määrused toetuvad kas vastavalt Euroopa Nõukogu direktiivile või Euroopa komisjoni otsusele.

2.2 Eesti õigusaktid

Eesti Vabariik rakendab jäätmehoolduse planeerimisel ja korraldamisel säästva arengu põhimõtteid, mis on kooskõlas Euroopa Liidu vastavate direktiividega. Eesti jäätmehooldust reguleeriv seadusandlus täieneb pidevalt. Kehtivate õigusaktide terviktekstid on avaldatud Riigi Teatajas (elektroonilise Riigi Teataja (eRT) – <https://www.riigiteataja.ee/ert/ert.jsp>) ja ära toodud Keskkonnaministeeriumi kodulehel: <http://www.envir.ee/1002>.

Olulisemad õigusaktid on *jäätmeseadus* ja *pakendiseadus*.

Jäätmeseadus lähtub peamiselt kahest EL jäätmealases raamdirektiivist: Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ jäätmete kohta ja Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta. Jäätmeseadus sätestab üldnõuded jäätmete tekke ning neist tuleneva tervise- ja keskkonnaohu vältimiseks ning jäätmehoolduse korralduse jäätmete ohtlikkuse ja koguse vähendamiseks, samuti vastutuse kehtestatud nõuete rikkumise eest.

Pakendiseadus võeti vastu 21.04.2004 ja see on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiviga 94/62/EÜ pakendi ja pakendijäätmete kohta. Pakendiseadus sätestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest.

Jäätmeseaduse § 1 lõike 2 kohaselt teatud liiki jäätmete käitlemine ei kuulu *jäätmeseaduse* reguleerimisalasse. Radioaktiivsete jäätmete käitlemisel tuleb arvestada *kiirgusseadusega*. Loomsete jäätmete käitlemist reguleerivad *loomatauditõrje seadus* ja selle alusel vastuvõetud määrused.

2.3 Kadrina valla õigusaktid

Kohaliku omavalitsuse erinevate õigusaktidega täpsustatakse jäätmehoolduse arendamise erinevaid aspekte.

Kõige olulisem kogu Kadrina valla territooriumi ja kõiki eluallasid hõlmav arengudokument kohalikul tasandil on Kadrina valla arengukava 2013 - 2025.

Omavalitsuse õigusaktidest on jäätmekäitluse korraldamisel olulisemad *Kadrina valla jäätmehoolduseeskiri*, vastu võetud vallavolikogu 17.12.2010 määrusega nr 25 ning *Avaliku korra eeskiri*, vastu võetud Kadrina Vallavolikogu 28.05.2003 määrusega nr 17.

Kadrina valla jäätmehoolduseeskiri sätestab jäätmehoolduse üldnõuded, jäätmevaldaja ja territooriumi haldaja kohustused jäätmekäitlusel, jäätmete kogumise (sh vanapaber ja papp, pakendid ja pakendijäätmed, ohtlikud jäätmed, tervishoiu- ja veterinaarjäätmed, ehitusjäätmed), jäätmete veo, korraldatud jäätmeveoga seonduva, jäätmete kõrvaldamise, biolagunevate jäätmete kompostimise, jäätmekäitluse tehnilised nõuded ja vastutuse.

Kadrina Vallavolikogu 17.12.2010 määrusega nr 26 on kehtestatud Kadrina valla korraldatud jäätmeveole ülemineku kord ja juhend. Nimetatud määrusega on kehtestatud:

- korraldatud jäätmeveo piirkond;
- korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid;
- korraldatud jäätmeveo sagedus ja aeg;
- korraldatud jäätmeveoga liitumine ja lepingute sõlmimine;
- jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks lugemine;
- korraldatud jäätmeveo teenustasu piirmäärad ja teenustasu suuruse määramise kord;
- jäätmevedaja valik ja korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise õigus.

Kadrina Vallavolikogu määrusega 28.03.2007 nr 43 on asutatud Kadrina valla jäätmevaldajate register ja kehtestatud jäätmevaldajate registri pidamise põhimäärus. Kadrina valla jäätmevaldajate register (edaspidi register) on kohaliku omavalitsuse register, mille asutamise ja kasutusele võtmise eesmärk on tagada arvestus Kadrina valla korraldatud olmejäätmete veoga liitunud ja mitteliitunud jäätmevaldajate, nende poolt tekitatud jäätmekoguste, jäätmete käitlusviiside ja tekkekohtade üle.

Jäätmekava koostamisel on eelnimetatud materjale arvestatud niivõrd, kuivõrd nende täpsus seda võimaldab.

2.4 Kohaliku omavalitsuse õigused ja kohustused jäätmemajanduse planeerimisel

Eesti jäätmehooldust tervikuna reguleerib *jäätmeseadus* (RTI 26.02.2004, 9, 52), mis jõustus 1. mail 2004.

Jäätmeseadus on kooskõlas Euroopa Liidu jäätmealase seadusandlusega. Vastavalt *jäätmeseadusele* on jäätmekäitluse planeerimine ja suunamine oma haldusterritooriumil omavalitsuste ülesanne. *Jäätmeseadusega* on kohalikele omavalitsustele kehtestatud järgmised õigused ja kohustused:

1. Jäätmehoolduse arendamise korraldamine oma haldusterritooriumil (§ 12 lg 2). Jäätmehoolduse arendamine on jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset (§ 12 lg 1) ;
2. Jäätmete liigitikogumise ja sortimise edendamine, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses (§ 31);

3. Kohaliku omavalitsuse jäätmekava koostamine ja vajaliku teabe andmine üleriigilise jäätmekava koostamiseks (§ 39 lg 1);
4. Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla jäätmehoolduse arendamist (§ 42 lg 1, lg 2);
5. Jäätmekava koostamise käigus kogutud teabe säilitamine seaduses sätestatud korras (§ 44 lg 5);
6. Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava eelnõu esitatakse enne selle vastuvõtmist arvamuse avaldamiseks Keskkonnaametile ning maavanemale (§ 55);
7. Kohaliku omavalitsuse jäätmekava avalikustamine, avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamine (§ 56-57);
8. Jäätmekava avaliku väljapaneku ja avaliku istungi tulemuste avaldamine kohalikus ajalehes (§ 58);
9. Kui riigi jäätmekava ajakohastamise käigus tehtud muudatused käsitlevad kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava, ajakohastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava ühe aasta jooksul ajakohastatud riigi jäätmekava kinnitamisest arvates (§ 43 lg 3);
10. Kohalik omavalitsus võib nõuda oma haldusterritooriumil tegutsevalt ettevõtjalt äriseadustiku tähenduses, mittetulundusühingult, sihtasutuselt ja seaduse alusel asutatud muult asutuselt jäätmekava koostamist oma kulul ning esitamist, kui see on vajalik KOV üksuse jäätmekava koostamiseks või ajakohastamiseks (§ 44 lg 4);
11. Kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise korraldamine, v.a. probleemtoodete puhul tootja vastutuse rakendumisel (§ 65 lg 2);
12. Korraldatud olmejäätmeveo organiseerimine oma haldusterritooriumil, mis hõlmab olmejäätmete veo ja kogumise korraldamist. Korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka muid jäätmeid, kui seda tingib oluline avalik huvi (§ 66 lg 2);
13. Korraldatud jäätmeveo tingimuste kehtestamine (korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide määramine, korraldatud olmejäätmeveo piirkondade määramine, vedamise sageduse ja aja määramine, jäätmeveo teenustasu piirmäära kehtestamine) (§ 66 lg 1-4);
14. Korraldatud olmejäätmeveo konkursi korraldamine iseseisvalt või koostöös teiste omavalitsustega riigihangete seaduse alusel kehtestatud korras (§ 67 lg 1ja 2);
15. Jäätmevaldajate registri asutamine ja registri pidamise korra kehtestamine (§ 69 lg 3);
16. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamise korraldamine. Kohaliku omavalitsuse organ võib korraldada ka muude jäätmete taaskasutamist või kõrvaldamist (§ 70);
17. Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirja kehtestamine (§ 71);
18. Arvamuse avaldamine jäätmeloa taotlustele (§ 79);
19. Jäätmeseaduse rikkumistest tulenevate väärtegude kohtuväline menetlemine (§ 127 lg 2);
20. Jäätmete ning nendest põhjustatud saaste likvideerimine, kui saastatud kinnisasja omanik ei täida seadusejärgset kohustust, saastatud kinnisasja omaniku kulul asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras (§ 128 lg 5);
21. Kui kohaliku omavalitsuse organ ei ole korraldanud oma haldusterritooriumil korraldatud jäätmevedu, kuigi tal oli vastav kohustus ja sellest tulenevalt on tekkinud keskkonnasaastus, kannab jäätmete ning nendest põhjustatud saaste likvideerimise kuludest poole kohaliku omavalitsuse organ (§ 128 lg 6);
22. Korraldatud jäätmevedu rakendus Eestis alates 2005. aasta 1. jaanuarist (§ 135). Eesti Vabariigis kehtiva Keskkonnajäreldamise seaduse järgselt on kohalik omavalitsusorgan või asutus üks keskkonnajäreldamise teostajatest (§ 3 lg 1).

Kohalik omavalitsuseüksus:

- rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitse abinõude elluviimiseks;
- teavitab Keskkonnainspektsiooni keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamiseiga seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus

seab ohtu inimeste elu, tervise või vara, ning Maa–ametit maakasutuse, maakorralduse, maa–arvestuse ja maareformi toimingute nõuete rikkumise juhtumitest (§ 6 lg 3).

Pakendiseaduse kohaselt on omavalitsuse ülesanne määrata kindlaks oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete kogumisviisid (§ 15 lg 1). Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavas peab olema eraldi käsitletud pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise korraldamine, väljaarendamine ja seatud eesmärkide saavutamise meetmed (§ 15 lg 1- 2).

2.5 Kadrina valla jäätmekava ulatus ning seos üleriigilise jäätmekavaga

Nii nagu üleriigiline jäätmekava, on ka Kadrina valla jäätmekava piiratud ulatusega ning käsitleb neid jäätmeliike, mis on *jäätmeseaduse* reguleerimisalas, seega nii ohtlikud jäätmed kui ka tavajäätmed (s.h püsijäätmed).

Jäätmekava ei käsitle järgmisi jäätmeid ja heitmeid, mis on muude õigusaktide reguleerimisalas:

- välisõhku heidetavad saasteained ja heiteid; välisõhu suhtes on põhiliseks reguleerivaks õigusaktiks *välisõhu kaitse seadus* (RT I 2004, 43, 298) ja *tööstusheiteseadus* (RT I, 16.05.2013, 1); samas käsitleb jäätmekava jäätmepõletustehase ja koospõletustehase temaatika;
- reovett ja koos reoveega käitlemisele kuuluvaid või keskkonda heidetavaid jäätmeid (*veeseaduse* (RT I 1994, 40, 655) reguleerimisala); jäätmekava käsitleb reovee käitlemise tulemusel tekkivad jäätmed, näiteks reoveesetet, võreprahti jm;
- radioaktiivseid jäätmeid (*kiirgusseaduse* (RT I 2004, 26, 173) reguleerimisala)
- lõhkematerjalijääkidest koosnevaid ja lõhkematerjale sisaldavad jäätmeid (*lõhkematerjaliseaduse* (RT I 2004, 25, 17 reguleerimisala));
- loomseid jäätmeid ja kõrvalsaadusi, sealhulgas loomakorjuste käitlemist (Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002, 3. oktoober 2002, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad ja *loomatauditõrje seaduse* (RT I 1999, 57, 598) reguleerimisala);
- mullaviljakuse parandamiseks või mujal põllumajanduses taaskasutatud sõnnikut (*veeseaduse* (RT I 1994, 40, 655) reguleerimisala) ning muid mullaviljakuse suurendamiseks taaskasutatud põllu- või metsamajanduses tekkivaid loodusomaseid biolagunevaid tavajäätmeid;
- maavarade uuringute, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkivaid jäätmeid ning karjääride tootmisjääke (*maapõuaseaduse* (RT I 2004, 84, 572) reguleerimisala);

Jäätmekava üheks osaks on pakendiseadusega reguleeritavad pakendijäätmed (*pakendiseadus* (RT I 2004, 41, 278)) ja nende käitlemine.

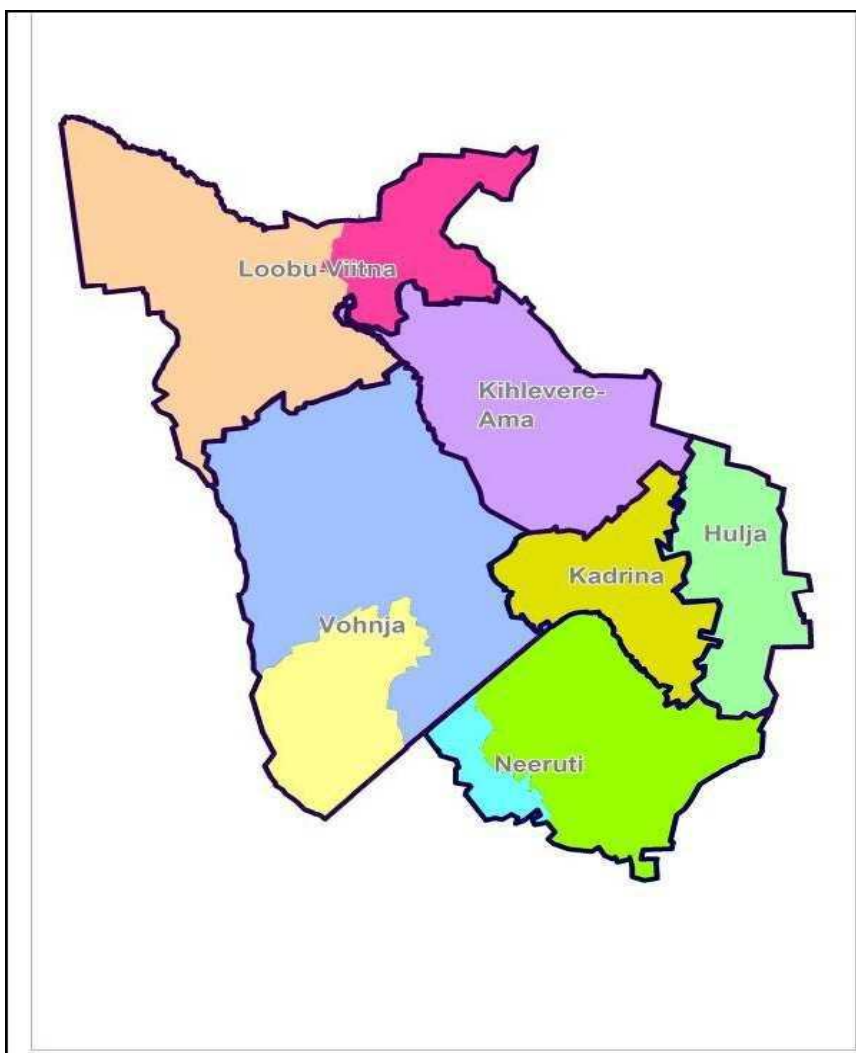
3. OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS

3.1 Asukoht

Kadrina vald on Lääne-Viru maakonna läänepoolseim vald. Loodes asub Haljala vald, põhjas Vihula vald, idas Rakvere vald, lõunas ja edelas asuvad Tapa vald ja Tamsalu vald. Läänes on naabriteks Harju maakonnast Kuusalu vald. Kadrina valla pindala on 354,8 km², mis on ligikaudu 10% Lääne-Viru maakonna pindalast.

Valda läbivad Tallinn-Narva-Peterburi raudtee, Tallinn-Narva ja Rakvere-Pärnu maantee. Kadrina alevik asub 15 km kaugusel Rakvere ja Tapa linnast ja 85 km kaugusel Tallinnast. Valla asukoht ja liigendatus on tema toimimiseks ja arenguks soodsad.

Kadrina valda, arvestades selle piirkondlikke eripärasid, saab jagada joonisel 3.1 toodud asustuspiirkondadeks.

Joonis 3.1. Kadrina valla asustuspiirkonnad

- Loobu – Viitna piirkond – Tallinn-Narva maantee ümbruse puhke-, loodus-, teenindus- ja elamupiirkond (esmatasandi keskus on Viitna küla)
- Piirkonna potentsiaal on seotud Tallinn-Narva maanteel kulgejate teenindamises (toitlustus, majutus, logistika jms.), koostöö Lahemaa rahvusparki ning Palmse

mõisa külastavate turismivooge korraldavate institutsioonidega ning Vihula vallaga. Piirkond moodustab sisuliselt ühtse terviku koos Vihula valla Sakussaare alamkandiga, mis jaguneb kaheks alamkandiks: 1. Loobu kant (Loobu, Läsna, Arbavere ja Mõndavere külad). 2. Viitna kant (Viitna ja Rõmeda külad).

- Kihlevere-Ama piirkond – Viitna-Kadrina maantee ümbruse põllumajanduspiirkond (ühtne esmatasandi keskus puudub, Kihlevere ja Ama on võrdväärset keskused).
 - Piirkonna potentsiaal on põllumajanduse arendamine.
- Vohnja piirkond – Vohnja küla ja Tapa-Loobu maantee ümbruse põllumajandus- ja turismipiirkond (esmatasandi keskus on Vohnja küla).
 - Piirkonna potentsiaal on põllumajanduse ja talu- ning loodusturismi arendamine.
- Hulja piirkond – Hulja alevik ning selle lähiümbrus, tööstus-põllumajanduspiirkond (esmatasandi keskus on Hulja alevik).
 - Piirkonna potentsiaal on põllumajanduse ja tööstuse arendamine, samuti turvalise elukeskkonna arendamine.
- Kadrina piirkond – Kadrina alevik koos lähiümbrusega (esmatasandi keskus on Kadrina alevik):
 - Piirkonna potentsiaal on põllumajanduse ja tööstuse arendamine, samuti alevikule iseloomuliku turvalise elukeskkonna ning olulise halduskeskuse arendamine.
- Neeruti piirkond – Jõepere, Neeruti, Pariisi, Kiku, Salda ja Võduvere külad. Puhke- ja looduspiirkond (esmatasandi keskus puudub, Kadrina alevik täidab esmatasandi keskuse funktsiooni).
 - Piirkonna potentsiaal on seotud puhkemajanduse arendamise ja looduskaitsega. Perspektiivne on koostöö Rakvere vallaga ühise puhkepiirkonna arendamiseks, kuhu kuuluks ka Lasila mõis ning Fr.R.Kreutzwaldi park. Samuti on oluline koostöö Tapa valla Saksi kandiga, mis sisaldab järgmist alamkanti nagu Udriku (Udriku küla).

3.2 Rahvastik ja elamumajandus

1. jaanuari 2013. aasta seisuga elas Kadrina vallas 5122 elanikku. Valla elanike arv asulate kaupa on ära toodud Tabelis 3.1. **Tabel 3.1.** Kadrina valla elanike arv asulate kaupa seisuga 01.01.2013

Alevik/küla	Elanike arv	Alevik/küla	Elanike arv
Ama küla	120	Ohepalu küla	22
Abavere küla	34	Orutaguse küla	17
Hulja alevik	486	Pariisi küla	26
Hõbeda küla	67	Põima küla	37
Härjadi küla	35	Ridaküla küla	159
Jõepere küla	45	Rõmeda küla	24
Jõetaguse küla	72	Sadala küla	103
Kadapiku küla	112	Saukse küla	22
Kadrina alevik	2278	Tirbiku küla	88
Kallukse küla	4	Tokolopi küla	29
Kihlevere küla	190	Udriku küla	106
Kiku küla	110	Uku küla	36
Kõrveküla küla	33	Undla küla	88
Lante küla	27	Vaiatu küla	69
Leikude küla	91	Vandu küla	28
Loobu küla	47	Viitna küla	75
Läsna küla	36	Vohnja küla	158
Mõndavere küla	10	Võduvere küla	61
Mäo küla	19	Võipere küla	55

Neeruti küla	54	KOV täpsusega*	49
		KOKKU:	5122

* Kohaliku omavalitsuse täpsusega antud elanikud, omavad sissekirjutust Kadrina vallas, teadaolevalt ei ela seal

Kadrina vallas on rahvastiku tihedus 14,4 inimest/km². 54 % ehk 2764 inimest elab alaliselt kahes Kadrina valla alevikus (Kadrina ja Hulja) ja 46% ehk 2358 inimest külades. Kadrina aleviku pindala on 2,3 km² ja Hulja aleviku pindala 1,2 km², mida on kokku 3,5 km². Nimetatud asulate keskmine rahvastiku tihedus on seega 789,7 inimest/km². Külade pindala on kokku 348,4 km² ning keskmine rahvastiku tihedus on 6,8 inimest/km².

Vallaelanike elukohti iseloomustab kaks põhilist elamutüüpi: ühepereelamud ja korterelamud. Kadrina valla korterelamute elamufond koosneb ca 1140 korteriomandist, mis moodustab kokku elamispinda ca 78 000 m². Suurem osa korterelamutest asub Kadrina alevikus: 32 korterelamut ja 734 korteriomandit ehk ligi 64% kõigist korteriomanditest. Järgnevad Hulja alevik 178 korteriomandit ehk 16% üldarvust, Kihlevere küla 76 korteriomandit ehk 6%, Vohnja küla 52 korteriomandit ehk ca 4% ning teiste tiheasutusega piirkonnad, kus on kokku 100 korteriomandit ehk ca 9% korteriomandite üldarvust. Võttes arvesse, et igas korteris elab üks leibkond (valla keskmine leibkonna suurus on 2,3 inimest), elab kortermajades ca 2622 inimest ehk teisisõnu iga teine vallakodanik.

3.3 Teedevõrgustik

Teede ja tänavate võrk on Kadrina vallas välja arendatud. Kohalike teede registris on teid 104,41 km, milles sisaldub 21,01 km lepingutega kaetud teid. Mustkatte all on 16,41 km (15,7%). Tänavaid (Kadrina ja Hulja alevikud) on kokku 20,28 km, millest 17,88 km on mustkattega (s.o 88,2%). Erateedena on arvele võetud 104,14 km ning metsateede registris on 56,63 km. Vallal on 5 silda ja 136 truupi.

3.4 Tööstus ja ettevõtlus (sh tööhõive)

Äriregistri andmetel on Kadrina vallas 2013. aasta aprilli seisuga aktiivseid äriühinguid 277 ja mitteaktiivseid 13. Kadrina valla ettevõtlust ilmestavad tööstuslik tootmine, põllumajandus ja metsandus, teeninduse valdkonnas kaubandus ning vähemal määral puhkemajandus. Ettevõtluse aktiivsuse näitaja Kadrina vallas on 24,0 ettevõtet 1000 elaniku kohta (seisuga 01.04.2013). Kadrina vallas tegeletakse kõige enam hulgi- ja jaekaubandusega (30). Järgnevad töötleva tööstuse (23), kinnisvara (21), veonduse (18) ja ehituse (12) valdkonnad. Vähem äriühinguid tegeleb hotellinduse (6), muu ühiskonnateeninduse (3), tervishoiu (3), finantsvahenduse (1) ja veevarustuse (1) valdkondadega. Kalapüügi, mäetööstuse ja hariduse valdkonnaga ei tegele ükski äriühing.

Tööstuslik tootmine paikneb traditsioonilistes kohtades nagu Kadrinas ja Huljal, vähem Vohnjas ja Kihleveres. Üksikuid väikeettevõtteid ja nn tegijaid asub ka teistes külades. Tootmise niisugune paiknemine on seletatav logistiliselt sobivate kohtadega ja vastava tööjõu olemasoluga. Tööstuses on esikohal puidu ja metalli töötlemisega tegelevad ettevõtted.

Põllumajanduslik tootmine on vallas pikaajaliste traditsioonidega. Põllumajanduslikud ettevõtted toimivad. Talud ja elanike väikemajapidamised asuvad peaaegu kogu valla territooriumil. Intensiivsem maakasutus toimub valla kesk- ja lõunaosas. Põllumajanduslikust tootmisest on väljas suur osa nn. põhjapiirkonna põldudest. Tootmine on teraviljakasvatuse, veise- ja seakasvatuse suunaline, kuid sõltub suuresti turu olemasolust ja tingimustest. Tootmist iseloomustab tootmisüksuste suurenemine, kus areneb kaasaegse tehnoloogia kasutamine, millega kaasneb tööjõu vajaduse vähenemine. Põllu- ja loomakasvatussaadusi ümbertöötlevaid ettevõtteid vallas ei ole.

Töötute arv Kadrina vallas on esitatud tabelis 3.2. Tegelik töötute osakaal võib olla suurem, kuna osa inimesi ei registreeri end töötutena.

Tabel 3.2. Töötute arv Kadrina vallas Tööturuameti andmetel

Kuupäev	01.01.2011	01.01.2012	31.01.2013
Registreeritud töötute arv	133	132	108

3.5 Sotsiaalsfäär

Kadrina vallas on võimalused alus- ja põhihariduse omandamiseks ning huvihariduse täiendamiseks. Vallas asub Kadrina Lasteaed *Sipsik*, Vohnja Lasteaed-Algkool ja Kadrina Keskkool.

Valla ainuke huvikool on Kadrina Kunstidekool, kus muusika- ja kunstiosakonnas toimub põhiõpe kooli õppekava alusel, mis on kooskõlas üleriigilise õppekavaga.

Kultuuriasutustest on vallal rahvamaja, raamatukogud ja kunstidekool. Valla kultuurielu ilmestavad täiendavalt omaalgatusliku kultuuritööga kirikukogudus, kirjandusklubi, külaliikumine Läsna, Jõetaguse, Vohnja külades, Ridakülas (MTÜ Tiigisaare), Kadrina Valla Külade Ühendus ning MTÜ Neeruti Selts ja MTÜ Kadrina Päevakeskus.

Vallas on kaks raamatukogu - Kadrina Keskkooli raamatukogu ja Kadrina Valla Raamatukogu, mis toimib keskraamatukoguna ja koordineerib Hulja, Viitna, Kihlevere ja Vohnja raamatukogu filiaalide tööd.

Sportimiseks on vallas Kadrina valla 100% osalusega OÜ Kadrina Sport spordihoone, Kadrina Keskkooli võimla ja staadion. Valla laste sporditegevuse organiseerimisega tegeleb Spordiklubi "Kadrina".

Esmatasandi meditsiinilist teenindamist teeb Kadrina vallas OÜ Kadrina Tervisekeskus. Tervisekeskusel on vajalik instrumentarium ja füsioteraapiakabinet. Ridaküla elanikke teenindab Tapa Haigla. Vald on MTÜ Rakvere Haigla liige, millele kuulub AS Rakvere Haigla. Hambaravi teostab OÜ Kadrina Hambaravi. Ravimite müügiga tegeleb Kadrinas OÜ Kadrina Apteek K&L.

Hoolekandeesutusena tegutseb Kadrina vallas MTÜ Kadrina Päevakeskus. Päevakeskusega on vallavalitsusel sõlmitud leping Kadrina valla kodanikele päevahooldusteenuste, juhendamise- ja nõustamisteenuste, rehabilitatsiooniteenuste ja teiste majutuseta sotsiaaltöö teenuste osutamiseks. Korraldatakse huvitegevust ja päevast hooldamist ning koduhooldust eakatele ja puudega inimestele ning nende perekonna liikmetele sh aktiivsest elust kõrvale jäänud isikutele.

OÜ Kadrina Hooldekodu on Kadrina valla 100% osalusega. Hooldekodus on 50 klienti ja seal elavad inimesed, kes erivajaduste või sotsiaalse olukorra tõttu ei ole suutelised iseseisvalt elama ning kelle toimetulekut ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenuste või muu abi osutamisega.

3.6 Looduskeskkond

Kadrina vald paikneb Pandivere kõrgustiku põhjaosas. Siin on viljakad mullad, intensiivne põllumajandus ja vähemal määral ka loomakasvatus. Samal ajal on inimtegevusele seatud mõningaid piiranguid, mis on eelkõige tingitud asumisest Pandivere nitraaditundlikul alal. Kuna sellel alal on põhjavesi nõrgalt kaitstud, esineb hulgaliselt karstiväljasid ning allikalisi alasid, siis peab intensiivse põllumajanduse korral pöörama suurt tähelepanu põhjavee kaitsele.

Pinnavormidest köidavad Kadrina vallas pilku jääaja vooluvete moodustised – pikad seljandikud ehk oosid. Kadrina valda läbib kagust loodesse ligi 50 km ulatuses Loobu jõgi. Jõgi saab alguse Jõepere allikatest. Kogu ulatuses on Loobu jõe kallastel rohkesti allikaid. Tuntumad on Pundi allikaala, Neeruti pargi allikaala, Jõetaguse küla allikaala, Ahila küla allikaala ja hulk nimeta allikaalaid.

Paeluvad on ka Kadrina valla järved, mis on tuntud oma kaunite kallaste, supluskohtade, selge vee ja haruldaste veetaimede poolest. Tuntumad neist on Viitna Pikkjärv, Viitna Linajärv, Neeruti Eesjärv ja Tagajärv, Orajärv, Sinijärv, Ohepalu järv, Kõverjärv ja Udriku järved.

Kadrina valla territooriumil on 5 kaitseala, 8 parki, 5 kaitstavat looduse üksikobjekti, 3 NATURA 2000 hoiuala, 73 vääriselupaika 29 liigiga, nendest 7 liiki kuuluvad II kaitsekategooriasse. Arvukaim on kaunis kuldking.

4. KADRINA VALLA JÄÄTMEKÄITLUSE ÜLEVAADE

4.1 Korraldatud jäätmevedu

Kadrina vallas toimub korraldatud olmejäätmevedu alates 1. maist 2008. Senise jäätmevedajaga Ragn-Sells AS lõppes Kadrina vallal leping 30.04.2012. Alates 1. maist 2012 kuni 30. maini 2017 on Kadrina ja Haljala vallas läbiviidud teenuste konsessiooni tulemusena jäätmevedajaks AS Eesti Keskkonnateenused. Korraldatud jäätmeveoga on haaratud ainult olmejäätmed. Ohtlike jäätmete kogumine toimub Kadrina jäätmejaamas ja hajaasutusega piirkondades kogumisringidena.

Elanike arv veopiirkonnas 01. jaanuar 2013 seisuga – 7810 (Haljala vald 2688; Kadrina vald 5122).

4.2 MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus

MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus avati 03. aprill 2012. MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus on Lääne-Viru maakonna omavalitsuste poolt loodud mittetulundusühing maakondliku jäätmekeskuse väljaehitamiseks (aadressiga Vinni vald, Piira küla) ning maakonna jäätmekäitluse koordineerimiseks. Tulenevalt *jäätmeseadusest* suleti senine ladestusala (Rakvere/Ussimäe prügilala) 16. juuliks 2009. Lähtuvalt EU ja EV õigusaktidest tuleb jäätmekäitluses juhinduda keskkonnasäästlikkusest ning võimalusel jäätmeid taaskasutada.

Jäätmekeskusel on kinnitatud jäätmete vastuvõtmise hinnakiri, tasuta võetakse elanikkonnalt vastu:

- akusid ja patareisid;
- eelsorteeritud pakendit;
- eelsorteeritud puitu;
- oksid;
- metalli;
- vanarehve;
- kompleksseid elektroonikaseadmeid;
- ohtlikud jäätmed (tasub KOV oma elanike eest).

Lähemalt saab tutvuda Lääne-Virumaa Jäätmekeskuse hinnakirjaga www.lvjk.ee. Peale Iru Soojuselektrijaama nõuetekohast valmimist võib muude eelduste täitmisel hakatakse Lääne-Viru Jäätmekeskusest viima kokkupressitud jäätmeid, mida ei saa muul moel taaskasutada, Iru Soojuselektrijaama soojatootmiseks.

Eesti Energia Iru Elektrijaam (OÜ Iru Elektrijaam) on Eesti Energia äriüksus, mis varustab soojusenergiaga Tallinna Lasnamäe ja Kesklinna piirkonda ning Maardut. Iru elektrijaam on elektri ja soojuse koostootmisjaam, mis kasutab põhikütusena maagaasi ja reservkütusena vedelkütuseid.

Eesti Energia alustas 2006. aastal ettevalmistusi moodsa tehnoloogiaga jäätmeenergiaploki rajamiseks Iru elektrijaama, et võtta kasutusele jäätmete energia. Jäätmete põletamine elektri ja soojuse tootmiseks on keskkonnahoiu seisukohast olmejäätmete taaskasutamine, millega on võimalik oluliselt vähendada jäätmete ladestamist Eestis. Kodumaise kütuse kasutamine annab võimaluse toota senisest stabiilsema ja soodsama hinnaga soojust. Jäätmeenergiaplokk käivitati aprillis 2013. See tähendab moodsamat ja puhtamat elektri ja soojuse tootmist nii piirkonna elanike kui ka Tallinna ja Maardu soojusetarbijate jaoks. Jäätmeploki jaoks välja valitud Prantsuse ettevõtte CNIMi poolt pakutav moodne tehnoloogia muundab umbes 85% jäätmetes sisalduvast energiast elektriks ja soojuseks.

4.3 Tekkivad jäätmeliigid Kadrina vallas

Kadrina vallast aastatel 2010 - 2012 kogutud tavajäätmete kogused jäätmeliikide kaupa on esitatud tabelis 4.1. Andmed pärinevad Keskkonnaagentuurilt (KAUR). Tabelis 4.2 on toodud aastate 2010 - 2012 andmed Kadrina Jäätmejaamas kogutud tavajäätmete osas. Lisaks tabelis 4.2 toodule viidi eraldi 2012. aastal Kadrina Jäätmejaamast Lääne-Viru Jäätmekeskusesse suuremõõtmelisi jäätmeid (mööbel) 3,6 tonni.

Tulenevalt tabelis 4.1 toodust on näha, et 2010 - 2012 perioodil on kogutud jäätmeliikide seas väike varieeruvus, kuid üldiselt on tavajäätmete kogused ettevõtete osas vähenenud (2010. aasta suur kogus erinevaid metalle ettevõtete poolt ära antud) ja eraisikute puhul vähenenud eriti 2012. aastal. Tabelis 4.2 toodud jäätmejaama andmetest nähtub, et jäätmete kogused on aastate lõikes olnud stabiilsed.

Tabel 4.1. Tavajäätmete kogumine Kadrina vallas ettevõtetelt ja eraisikutelt 2010-2012. jäätmearuannete alusel. Kogused toodud tonnides

Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010		2011		2012	
		Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt
Plastijäätmed (välja arvatud pakendid)	02 01 04	42,961	0,326	0	2,373	4,93	0
Saepuru, sh puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidupõhised plaadid ning vineer, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 03 01 04	03 01 05	6458,178	0	5744,64	0	4816,9	0
Plastijäätmed	07 02 13	101,526	0	361,799	0	0	0
Töötlemata räbu	10 02 02	0	0	12,901	0	0	0
Mustmetalliviilmed ja treilaastud	12 01 01	311,386	0	0	0	164,902	0
Mustmetallitolm ja -kübemed	12 01 02	36,08	0	263,276	0	0	0
Värvilise metalli viilmed ja treilaastud	12 01 03	0,502	0	21,98	0	0,19	0
Paber- ja kartongpakendid	15 01 01	4,994	27,565	1,437	0	15,397	4,222
Plastpakendid	15 01 02	80,747	1,05	21,544	19,239	47,496	2,818
Puitpakendid	15 01 03	0	0	18,765	0,838	66,25	0
Metallpakendid	15 01 04	17,614	0,299	80,1	0	36,773	0,34
Segapakendid	15 01 06	5,286	32,141	20,177	0,271	0,933	20,991
Klaaspakendid	15 01 07	12,117	1,25	1,39	25,192	13,19	5,069
Vanarehvid	16 01 03	3,34	0	14,244	6,382	1,72	0,04
M1 ja N1 kategooria mootorsõidukite vanarehvid	16 01 03 01	0,609	4,208	2,12	0,02	0	5,396
Romusõidukid, mis ei sisalda vedelikke ega ohtlikke osi	16 01 06	0	0	0	3,749	0	1,097
Kasutuselt kõrvaldatud seadmetelt eemaldatud osad, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 15*	16 02 16	0	0	1,882	0	0	0
Mustmetallid	16 01 17	0	0	0	0	0	7,043
Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010		2011		2012	
		Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt

Muud kasutuselt kõrvaldatud seadmed ja aparaadid, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 16 02 97	16 02 98	0	0	0	0	0,381	0
Betooni-, tellise-, plaadi- või keraamikatootesegud, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 01 06	17 01 07	0	0	0	0	0	5,14
Puit	17 02 01	0	0	1	0	0	3
Vask, pronks, valgevask	17 04 01	0	0	0	0,038	0,005	0,072
Alumiinium	17 04 02	0,62	0	0,537	1,905	0,078	0,05
Plii	17 04 03	0	0	0	0,005	0	0,01
Raud ja teras	17 04 05	167,145	0,384	88,215	1,48	72,556	1,463
Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 17 09 01, 17 09 02 ja 17 09 03	17 09 04	33,81	2,5	47,96	9,721	56,68	0
Olmereovee puhastussetted	19 08 05	0	0	138,94	0	0	0
Muud jäätmete mehaanilise töötlemise jäägid (sh materjalisegud), mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 11	19 12 12	1,78	0	0	0	0	0
Paber ja kartong	20 01 01	12,07	8,3	12,58	8,768	11,049	6,472
Klaas	20 01 02	0	5,201	0	2,019	0	0
Kasutuselt kõrvaldatud suured kodumasinad, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21*, 20 01 23* ja 20 01 35*	20 01 36 01	0	0	0	0,092	0	0
Plastid	20 01 39	0	0	0	0,123	0	0
Metallid	20 01 40	12,2	0	0	0	0	0
Prügi (segaolmejäätmed)	20 03 01	278,128	592,284	307,431	611,868	364,192	352,143
Suurjäätmed	20 03 07	6,4	0	11,56	1,02	1,66	5,6
Kokku		7587,493	675,508	7174,478	695,103	5675,28	420,966

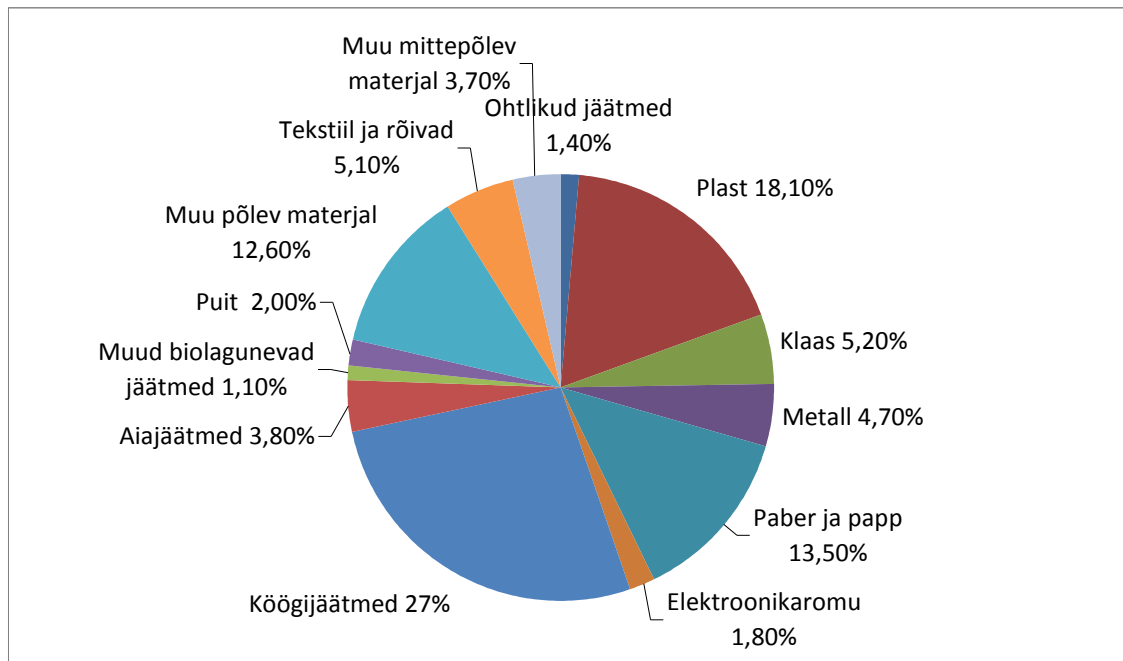
Tabel 4.2. Kadrina jäätmejaamast 2010- 2012 aastal kokku kogutud jäätmed (eraisikutelt). Jäätmete kogused on toodud tonnides

Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010	2011	2012
Paber- ja kartongpakendid	15 01 01	0	3,179	4,222
Plastpakendid	15 01 02	0	0,838	0,853
Metallpakendid	15 01 04	0,299	0,271	0,340
Segapakend	15 01 06	10,525		0
Klaaspakendid	15 01 07	0	4,04	5,069
Klaas	20 01 02	5,201	2,019	8,630
Ehitus- ja lammutusega-praht	17 09 04	0	6,731	0,021
Vanarehvid	16 01 03 01	4,208	3,749	5,396
Elektri- ja elektroonika-seadmed	20 01 36 01	0	0,092	0,451
Plastid	20 01 39	0	0,123	0
Kokku		20,233	21,042	19,567

4.3.1 Olmejäätmed

Olmejäätmed ei ole koostiselt ühtsed. Jäätmete koostise määravad paljud tegurid, nagu tarbimusharjumused, kohapealne sorteerimise määr, aastaaeg, elamu tüüp jne. Erinevates elamupiirkondades võib peale koostise suuresti erineda ka tekkiv jäätmekogus. Hajaasustuses tekib üldjuhul vähem jäätmeid ja need sisaldavad vähem orgaanikat, korterelamute jäätmeid iseloomustab seevastu suurem kompostitava materjali sisaldus. Uuselamupiirkondades on tekkiv jäätmete kogus üldjuhul suurem kui mujal, sest sealsetel elanikel on suurem keskkonnateadlikkus, sissetulek ning teistsugused tarbimisharjumused.

Kadrina vallas ei ole uuritud olmejäätmete koostist, seega tuleb siinkohal tugineda teistele Eestis korraldatud uuringutele. Prügilasse ladestatud segaolmejäätmete koostise analüüsimiseks on Eestis erinevate meetodite alusel tehtud ainult üksikuid piirkondlikke ja valdavalt lühiajalisi uuringuid. Viimane põhjalikum segaolmejäätmete sortimisuuring viidi läbi üle-eestiliselt 2012 - 2013. aastal (vt joonis 4.1).

Joonis 4.1. Eesti keskmine segaolmejäätmete liigiline koostis (SEI uuring 2012 - 2013)

Eurostati andmetel tekkis Eestis 2012. aastal olmeprügi ühe elaniku kohta 298 kg. Kadrina valla elanikkonnal tekkivad olmejäätmete kogused 2012. aastal on välja toodud tabelis 4.3. Tuleb nentida, et tabelis esitatud kogused on siiski hinnangulised ning võivad erineda realselt tekkivatest jäätmekogustest.

Tabel 4.3. Kadrina vallas hinnanguliselt tekkinud segaolmejäätmete kogused asulate kaupa

ASULA	ELANIKE ARV	TEKKIV JÄÄTMEKOGUS ELANIKU KOHTA (kg/a)	TEKKIV JÄÄTMEKOGUS (t/a)
Kadrina alevik	2278	298	678,84
Hulja alevik	486	298	144,83
Ama küla	120	298	35,76
Abavere küla	34	298	10,13
Hõbeda küla	67	298	19,97
Härjadi küla	35	298	10,43
Jõepere küla	45	298	13,41
Jõetaguse küla	72	298	21,46
Kadapiku küla	112	298	33,38
Kallukse küla	4	298	1,19
Kihlevere küla	190	298	56,62
Kiku küla	110	298	32,78
Kõrveküla küla	33	298	9,83
Lante küla	27	298	8,05
Leikude küla	91	298	27,12
Loobu küla	47	298	14,01
Läsna küla	36	298	10,73

ASULA	ELANIKE ARV	TEKKIV JÄÄTMEKOGUS ELANIKU KOHTA (kg/a)	TEKKIV JÄÄTMEKOGUS (t/a)
Mõndavere küla	10	298	2,98
Mäo küla	19	298	5,66
Neeruti küla	54	298	16,09
Ohepalu küla	22	298	6,56
Orutaguse küla	17	298	5,07
Pariisi küla	26	298	7,75
Põima küla	37	298	11,03
Ridaküla küla	159	298	5,66
Rõmeda küla	24	298	7,15
Sadala küla	103	298	30,69
Saukse küla	22	298	6,56
Tirbiku küla	88	298	26,22
Tokolopi küla	29	298	8,64
Udriku küla	106	298	31,59
Uku küla	36	298	10,73
Undla küla	88	298	26,22
Vaiatu küla	69	298	20,56
Vandu küla	28	298	8,34
Viitna küla	75	298	22,35
Vohnja küla	158	298	47,08
Võduvere küla	61	298	18,18
Võipere küla	55	298	16,39
		KOKKU:	1470,04

2010. aastal koguti jäätmearuannete põhjal Kadrina vallas kokku 870 tonni segaolmejäätmeid. Elanikelt koguti sellest 592 tonni segaolmejäätmeid. 2011. aastal koguti jäätmearuannete põhjal kokku 919 tonni segaolmejäätmeid. Elanikelt kogutud osa oli 612 tonni. 2012. aastal koguti jäätmearuannete põhjal Kadrina vallas kokku 716 tonni segaolmejäätmeid. Elanikelt koguti sellest 352 tonni segaolmejäätmeid. Saab järeldada, et 2012. aastal on toimunud suurem langus segaolmejäätmete tekkimise osas. Segaolmejäätmete koguse langus viitab inimeste teadlikkuse tõusule ja sorteerimisvõimaluste laienemisele Kadrina vallas.

Tabelis 4.3 toodud andmete põhjal on arvestuslikult jäätmekogused palju suuremad. Vastavalt arvestuslikele jäätmekogustele peaks 2012. aastal Kadrina vallast tekkima 1470,04 tonni olmejäätmeid. Kuna nagu eelnevalt toodud, on tekkivad jäätmekogused elaniku kohta siiski hinnangulised ja üldistatud kogu Eesti osas (arvestamata tiheasustusega ja hajaasutusega piirkondi).

4.3.2 Pakendijäätmed

Pakendid ja nende kasutamisel tekkinud jäätmed on üheks olulisemaks aspektiks, millele on

viimasel kümnendil jäätmehoolduse korraldamisel tähelepanu pööratud. Suurem osa pakendijäätmetest on ühekorrapakendid, mille taaskasutamise süsteem ei ole veel lõplikult välja kujunenud.

Pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteem toimib peamiselt aktsiisimaksuga koormatud pakendite osas (peamiselt alkoholi ja karastusjookide ühekorra- ja ringluspakend), mis sorteeritakse elanike poolt välja ning kogutakse (ostetakse kokku) nn. taarapunktides.

2010. aastal koguti jäätmearuannete põhjal Kadrina vallas kokku 186,4 tonni erinevaid pakendijäätmeid. 2011. aastal oli see kogus 209,6 tonni ja 2012. aastal 215,2 tonni erinevaid pakendijäätmeid. Kogutud pakendijäätmed liigiti on välja toodud tabelis 4.1 ja 4.2. Andmetest nähtub, et pakendijäätmete osakaal on aastate lõikes suurenenud. Tulenevalt sellest saab järeldada, et pakendijäätmete kogumine Kadrina vallas on aastate lõikes muutunud tõhusamaks (konteinerite arvu kasv, elanike teadlikkus jne).

Vallal on koostöölepingud pakendi kogumiseks MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsiooni (ETO), Tootjavastutusorganisatsiooni OÜ (TVO), MTÜ Eesti Pakendiringlus, Ragn-Sells AS-iga. Tabelites 4.4 - 4.6 on toodud erinevate organisatsioonide/ettevõtete poolt paigaldatud konteinerite asukohad Kadrina vallas. Plast-, klaas- ja metalltaarat võetakse vastu Kadrina Jäätmejaamas (joonis 4.2) ja Viru tn 3.

Tabel 4.4. MTÜ Eesti Pakendiringluse konteinerid Kadrina vallas

Alevik/küla	Aadress/asukoht	Kasutajad	Konteineri liik	Maht m ³
Kadrina alevik	Kalevipoja 8	elanikud	paberpakend	4,5
Kadrina alevik	Nooruse 7 ⁽¹⁾	elanikud	paberpakend	4,5
Kadrina alevik	Rakvere tee 3	elanikud	paberpakend	4,5
Viitna küla	-	elanikud	segapakend	3
Vohnja küla	-	elanikud	segapakend	3

⁽¹⁾ Nooruse 7 aadresskoha muudatus seoses tänavanimede korrastamisega (endine Tehnika 4)

Tabel 4.5. Tootjavastutusorganisatsioon OÜ konteinerid Kadrina vallas

Alevik/küla	Aadress/asukoht	Kasutajad	Konteineri liik	Maht m ³
Kadrina alevik	Rakvere tee 3	elanikud	segapakend	3
Hulja alevik	Tõnismäe 19	elanikud	segapakend	3
Kadrina alevik	Kalevipoja 8	korteriühistu kasutusel	segapakend	0,6
Kadrina alevik	Nooruse 8	korteriühistu kasutusel	segapakend	0,6
Kadrina alevik	Pargi 26	korteriühistu kasutusel	segapakend	0,6
Kadrina alevik	Rakvere tee 9	korteriühistu kasutusel	segapakend	0,6
Kadrina alevik	Tehnika 7/9	korteriühistu kasutusel	segapakend	0,6
Kadrina alevik	Tehnika 8	korteriühistu kasutusel	segapakend	0,6
Saukse küla	Saukse küla	Saukse, Orutaguse, Vandu, Neeruti külade elanikud	segapakend	0,6
Salda küla	Salda küla	Salda, Kiku, Udriku, Pariisi küla elanikud	segapanekd	0,6
Ridaküla	Ridaküla	Ridaküla, Põima, Tokolopi küla elanikud	segapakend	0,6
Kihlevere küla	Kihlevere külas raamatukogu juures	Kihlevere kortermajade-, eramajade- ja külaelanikud	segapakend	0,6

Tabel 4.6. ETO konteinerid Kadrina vallas

Alevik/küla	Aadress/asukoht	Kasutajad	Konteineri liik	Maht m ³
Kadrina alevik	Tehnika 4	elanikud	segapakend	2,5
Kadrina alevik	Pargi tn parkla, kooli vastas	elanikud	segapakend	2,5
Kadrina alevik	Kalevipoja 1 garaažide juures	elanikud	segapakend	2,5
Kadrina alevik	Viitna tee 4 Konsumi kauplus	elanikud	segapakend	2,5
Hulja alevik	Hulja pood	elanikud	segapakend	2,5

Joonis 4.2. Kadrina Jäätmejaam

Kadrina vallas on rahvastiku tihedus 14,4 inimest/km². Kadrina ja Hulja aleviku tihedus on 789,7 inimest/km² (Kadrina aleviku pindala 2,3 km² ja Hulja alevik 1,2 km²). Külade keskmine rahvastiku tihedus on 6,8 inimest/km².

Tulenevalt *pakendiseaduse* paragrahvist 17¹ lõige 1 punkt 2 peab omavalitsuses asustustihedusega rohkem kui 500 elanikku ühel ruutkilomeetril olema vähemalt üks kogumiskoht jäätmevaldajast 1000 meetri raadiuses. Punktist 3 tuleneb nõue, et omavalitsuse asustustihedusega alla 500 inimese ühe ruutkilomeetri kohta olema pakendikonteinerite arv üks kogumiskoht 500 elaniku kohta.

Tulenevalt tabelitest 4.4 - 4.6 paikneb Kadrina alevikus 11 segapakendi ja 3 paberpakendi konteinerit. Hulja alevikus on segapakendi konteinerite arv 2. Lähtudes alevike pindalast on konteinerite arv piisav. Kadrina valla hajaasustusega piirkondades (külad) oli 1. jaanuari 2013 seisuga 2358 elanikku. Seega peaks konteinereid paiknema külade vähemalt 5. Tulenevalt tabelitest 4.4 - 4.6 paikneb Kadrina valla külades segapakendi konteinereid kokku 6. Lähtuvalt seadusest on segapakendi konteinereid külades piisavalt.

4.3.3 Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed on aeroobselt või anaeroobselt mikroorganismide toimel lagunevad jäätmed, nagu toidujäätmed, haljastusjäätmed, reoveesete, paber ja papp.

Olemasoleva jäätmestatistika järgi ei ole võimalik hinnata Kadrina vallas tekkivate biolagunevate jäätmete kogust. Kuid lähtudes Tallinna kodumajapidamistes tekkivate olmejäätmete koostamise ja koguse uuringust, siis tekitab inimene keskmiselt 116,2 kg biolagunevaid jäätmeid, seega on tõenäoline, et Kadrina vallas tekitab elanikkond kuni ca 595 t biolagunevaid jäätmeid aastas. Lääne-Virumaal võtab biolagunevaid jäätmeid vastu Lääne-Virumaa Jäätmekeskus.

Paberi- ja papijäätmed

Paberi- ja papijäätmed moodustavad olmejäätmete hulgast keskmiselt ca 19%. Seejuures on ahikütte või kaminaga elamutes paberi osakaal väiksem ja kaugküttega elamutes suurem. Reaalselt tekkivad paberijäätmete hulgad on suuremad kui 19% olmejäätmetest, seda nii põletatava kui eraldi kogutava vanapaberi arvelt. Suur osa vanapaberist on taaskasutatav uue paberi tootmiseks, kui materjal puhta ja kuivana kokku koguda.

Paberi- ja papijäätmeid kogutakse eraldi Kadrina alevikus Raua tn 2 asuvas jäätmejaamas, Viru tn 3 (RP Pakend OÜ) jäätmete kogumiskohas, suuremate kaupluste ja asutuste juures, samuti on Kadrina alevikus paigaldatud kolm 4,5 m³ konteinerit elanike jaoks. Papi- ja paberikonteinerite asukohad on toodud ptk 4.5 tabelis 4.4.

2010. aastal koguti jäätmearuannete põhjal Kadrina vallas 52,9 tonni paberit ja pappi, 2011. aastal koguti 14 tonni ja 2012. aastal 37 tonni.

Kompostitavad jäätmed

Kompostitavad jäätmed moodustavad uuringute põhjal üle 40% segaolmejäätmetest (toidujäätmed ning haljastusjäätmed). Kadrina vallas võib nende osakaal jäätmete hulgas mõnevõrra erineda. Ühest küljest tekib ilmselt rohkem aia- ja haljastusjäätmeid, aga teisest küljest ei satu need kõik olmejäätmete konteinerisse, kuna eramajades on võimalus biolagunevaid jäätmeid oma krundil kompostida ja seda ka tehakse.

Hetkel puudub Kadrina vallal võimalus haljastusjäätmete kompostimiseks. Eramajades kompostitakse haljastusjäätmeid oma kinnistu piires.

Käideldud reovee sete

Kadrina vallas on kokku seitse reoveepuhastit. 2008. aastal avati Ridakülas uus reoveepuhasti, 2009. aastal rajati Salda külas uus reoveepuhasti, 2012. aastal rekonstrueeriti Kadrina reoveepuhasti ja 2013. aastal rekonstrueeriti Vohnja ja Kihlevere reoveepuhastid ning rajati uued reoveepuhastid Viitna külas ja Hulja alevikus.

Viitna, Kihlevere ja Vohnja reoveepuhastites ei toimu sette töötlemist. Feka Ekspress OÜ veab nendest puhastitest sette ära Rakverre.

Kadrina reoveepuhastil tekkinud reoveesete pressitakse kuivaks ja antakse üle Ragn-Sells AS-ile edasiseks käitlemiseks.

4.3.4 Põllumajandusjäätmed

Põllumajandusjäätmete teke on iseloomulik Kadrina vallale, kus neid tekib nii spetsialiseerunud põllumajanduslikes ettevõtetes kui ka kodumajapidamistes. Siinkohal keskendutakse põllumajanduslikule tootmisele iseloomulikele jäätmetele – sõnnik (läga), loomasööda jäägid, lõpnud loomad. Samuti tekib põllumajanduslikus tootmises olmejäätmeid, vanarehve ning nn. tavapäraseid ohtlikke jäätmeid (vanaõlid, pliiakud).

Suurem osa põllumajandusvaldkonnas tekkivatest jäätmetest kajastub jäätmearuandluse statistikas. Vabariigi Valitsuse 26.04.2004 määruse nr 122 punktis 8 seatud künnisvõimsuste ületamise puhul peavad põllumajandustootjad omama jäätmeluba. Käesoleval ajal omab arvestatav hulk põllumajandusettevõtteid keskkonnakompleksluba.

Põllumajandusjäätmete põhiosa moodustab sõnnik. Sõnnikut saab jäätmetena käsitleda üksnes tinglikult. Jäätmeseaduse reguleerimisalasse ei kuulu muu hulgas mullaviljakuse parandamiseks või mujal taaskasutatud sõnnik. *Veeseaduse* kohaselt on väetis selline aine või valmistis, mille kasutamise eesmärk on kasvatavate taimede varustamine toitainetega. Väetiseks loetakse ka sõnnikut ja silomahla. Seega on keerukas tõmmata piiri, mille järgi otsustada, millal on tegemist jäätmetega ja millal väetisega.

Loomsete jäätmete käitlemist käsitlevad *veterinaarkorralduse seadus* ja *loomatauditõrje seadus*. Loomsed jäätmed käideldakse AS-ile Vireen Väike-Maarjas paiknevas loomsete jäätmete tehases.

4.3.5 Ehitus- ja lammutusjäätmed

Igasugune ehitus- ja lammutustegevus toob kaasa jäätmete tekke. Ehitusjäätmeteks on näiteks lõhutud ja vigastatud materjalid, ehitusmaterjalide ülejäägid, pakendid jne. Potentsiaalselt võivad ehitusjäätmed sisaldada ka ohtlikke aineid nagu asbest, keemiliselt töödeldud puit jne.

Suur osa tekkivatest jäätmetest on taaskasutatavad. Osa jäätmetest kõrvaldatakse tekkekohas, näiteks põletatakse, või kasutatakse ehitusmaterjalina teistel objektidel, suures osas kasutatakse ehitusjäätmeid pinnase täiteks. Ehitusjäätmete kasutamine keskkonnaseisundi parandamiseks, pinnasetäiteks on lubatav teatud tingimustel (*keskkonnaministri 21.04.2004 määrus nr 21*) vaid pärast jäätmekäitleja registreerimist Viru regiooni Keskkonnaametis.

Võib eeldada, et tekkivate ehitus- ja lammutusjäätmete kogus on olulisel määral suurem kui ametlikus statistikas kajastub, kuna suur osa neist käideldakse segaolmejäätmetena või taaskasutatakse kohapeal.

Tegelikkuses tekkivate ehitus- ja lammutusjäätmete koguste kohta puudub ülevaade, kuna vallas ehitusega tegelevad ettevõtted jäätmearuandeid valdavalt ei esita.

2010. aastal koguti jäätmearuannete põhjal Kadrina vallas 36,3 tonni, 2011. aastal 57,7 tonni ja 2012. aastal 56,7 tonni ehitus- ja lammutussegaprahti, mis on ilmselgelt vähe antud valla kohta.

Ehitusjäätmete tekke maht oleneb üldisest majandusseisust (investeeringute võimalused), konkreetsetest suurematest investeeringutest ja elanikkonna ostujõust. Hinnanguliselt tekib väikelinnades/valdades ehitus- ja lammutusjäätmeid 150-300 kg/a elaniku kohta. Seega võib Kadrina vallas olla nende jäätmete teke vahemikus 800-1600 t/a. Antud suurused on kahtlemata ligikaudsed ja võivad tegelikkusest olulisel määral erineda. Kogu tekkiv ehitus- ja lammutusjäätmete kogus ei suunata kindlasti prügilasse, vaid märkimisväärne osa neist taaskasutatakse või käideldakse muudel viisidel (näiteks kasutatakse kohapeal täitena, puitu kütusena ning metall ja ohtlikud jäätmed antakse üle käitlejatele).

Lääne-Virumaal võtab ehitusjäätmeid vastu Lääne-Virumaa Jäätmekeskus.

4.3.6 Transpordijäätmed

Transpordiga seotud jäätmete (edaspidi transpordijäätmed) all käsitletakse antud töös mootorsõidukite kasutamise ja hooldusega seonduvaid jäätmeid. Antud jäätmete puhul on valdavalt tegemist probleemsete jäätmetega, sh. ohtlike jäätmetega. Peamisteks antud valdkonnas tekkivateks jäätmeteks on vanaõlid ning muud õlidega seotud jäätmed, kasutatud

akud, muud ohtlikud jäätmed, vanarehvid, romusõidukid ning neist eemaldatud metallid, plastid jmt.

Peamisteks transpordijäätmete tekkekohtadeks on autode hooldustöökojad, autolammutused ja transpordiettevõtted. Hoolimata asjaolust, et toimub teiste isikute poolt tekitatud ohtlike jäätmete käitlemine, on üldjuhul kahe esimesena nimetatud ettevõtete grupi jäätmekäitus halvasti kontrollitud, mistõttu ülevaade neis toimuvast jäätmekäitlusest valdavalt puudub.

Kadrina vallas teostavad autode remondi- ja hooldustöid väiksemad ettevõtted ja FIE-d. AS Nuka Kaubad, OÜ Hõbenool, Marga MTJ OÜ, Meelis Salumäe FIE, OÜ Heimarus, OÜ Wiruna, OÜ Simma Teenused, OÜ Unremend.

4.3.7 Ohtlikud jäätmed ja probleemtooted

Kadrina valda iseloomustab eelkõige koguseliselt, kuid ka sortimendilt vähene ohtlike jäätmete teke. Valdavalt on tegemist olmesfäärile iseloomulike ohtlike jäätmetega. Spetsiifilisi, tööstusprotsessides tekkivaid, ohtlike jäätmeid tekib vähe. Kadrina vallast 2010 - 2012. aastal kogutud ohtlike jäätmete koguhulga jäätmeliikide kaupa on esitatud tabelis 4.7. Andmed pärinevad Keskkonnaagentuurilt (KAUR). Eraldi on välja toodud andmed Kadrina Jäätmejaamas kogutud ohtlike jäätmete osas 2010-2012. aastal tabelis 4.8.

Tabel 4.7. Ohtlike jäätmete kogumine Kadrina vallas ettevõtetelt ja eraisikutelt 2010-2012. jäätmearuannete andmetel. Kogused toodud tonnides.

Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010		2011		2012	
		Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt
Ohtlike aineid sisaldavad põllumajanduskemikaalijäätmed	02 01 08*	0	0	0	0	0	0,04
Ohtlike aineid sisaldav saepuru, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidupõhised plaadid ning vineer	03 01 04*	0,954	0	0	0	2,452	0
Vesinikkloriidhape (soolhape)	06 01 02*	0,052	0	0	0	0	0
Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlike aineid sisaldavad värvi- ja lakijäätmed	08 01 11*	47,972	0	15,351	0	22,47	0
Liime või hermeetikuid sisaldavad vesipõhised vedeljäätmed, mis sisaldavad orgaanilisi lahusteid või muid ohtlike aineid	08 04 15*	5,8	0	0	0	0	0
Halogeenivabad metallitöötlemisemulsiooni- ja -lahusejäätmed	12 01 09*	5,098	0	1,853	0	0	0
Muud mootori-, käigukasti- ja määrdeõlid	13 02 08*	0	0	0,74	0	0,37	0
Nimistus mujal nimetamata jäätmed	13 08 99*	0	0	0,045	0	0	0
Ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid	15 01 10*	0	0,729	0,317	0,421	1,825	0,368
Ohtlike ainetega saastunud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid (sh nimistus mujal nimetamata õlifiltrid) ja kaitseriietus	15 02 02*	0	0	0,211	0	0,176	0
M1 ja N1 kategooria romusõidukid	16 01 04 01*	0	1,234	2,92	739,565	0	2,41
Õlifiltrid	16 01 07*	0	0	0,08	0	0,105	0,052
Ohtlike aineid sisaldavad antifriisid	16 01 14*	0	0	0	0	0	0,029
Pliiakud	16 06 01*	0,274	0,209	0,967	0	0,413	0
Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010		2011		2012	

		Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt
Asbesti sisaldavad isolatsioonimaterjalid	17 06 01*	0	0,116	0	0	0	0
Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid	17 06 05*	0	2,7	0	0	7,66	2,54
Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	18 01 03*	0,056	0,011	0	0	0,031	0
Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	18 02 02*	0	0	0	0	0,01	0
Happed	20 01 14*	0	0	0	0,003	0	0
Fotokemikaalid	20 01 17*	0	0	0	0,001	0	0
Pestitsiidid	20 01 19*	0	0,08	0	0,03	0	0
Luminesentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmed	20 01 21*	0	0,103	0,006	0,083	0	0,018
Klorofluorosüivesinikke sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud suured kodumasinad	20 01 23 01*	0	3,792	0	3,416	0	0
Õli ja rasv, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 25	20 01 26*	0	0,274	0	0,17	0	0
Ohtlike aineid sisaldavad värvid, trükivärvid, liimid ja vaigud	20 01 27*	0	3,47	0	2,564	0	0,097
Ohtlike aineid sisaldavad pesuained	20 01 29*	0	0,043	0	0	0	0
Koodinumbritega 16 06 01, 16 06 02 ja 16 06 03 nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareid või akusid	20 01 33*	0	0,075	0	0,073	0	0
Ohtlike osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud väikesed kodumasinad, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*	20 01 35 02*	0	0,3	0	0	0	0
Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010		2011		2012	
		Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt	Ettevõtetelt	Eraisikutelt
Ohtlike osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud infotehnoloogia- ja	20 01 35 03*	0	0,232	0	0	0	0

kommunikatsiooniseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*							
Ohtlike osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud tavatarbijatele määratud seadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*	20 01 35 04*	0	4,696	0	5,307	0	0
Sortimata ravimikogumid	20 01 98*	0	0,063	0	0,022	0,08	0,001
Kokku		60,206	18,127	22,49	751,655	35,592	5,555

Tabel 4.8. Kadrina jäätmejaamast 2010-2012 aastal kokku kogutud (eraisikutelt) ohtlikud jäätmed. Kogused on toodud tonnides.

Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010	2011	2012
Ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid	15 01 10*	0,729	0,421	0,363
Ohtlikke aineid sisaldavad põllumajanduskemikaalijäätmed	02 01 08*	0	0	0,040
Õlifiltrid	16 01 07*	0	0	0,052
Ohtlikke aineid sisaldavad antifriisid	16 01 14*	0	0	0,029
Ohtlikke aineid sisaldavad anorgaanilised jäätmed	16 03 03*	0	0	0,044
Pliiakud	16 06 01*	0,209	0	0
Asbesti sisaldavad isolatsioonimaterjalid	17 06 01*	0,116	0	0
Asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid	17 06 05*	0,060	0	0
Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	18 01 03*	0,011	0	0,027
Happed	20 01 14*	0	0,003	0
Fotokemikaalid	20 01 17*	0	0,001	0
Pestitsiidid	20 01 19*	0,080	0,03	0,052
Luminescentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmed	20 01 21*	0,103	0,08307	0,153
Klorofluorosüivesinikke sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud suured kodumasinad	20 01 23 01*	3,792	3,416	3,706
Õli ja rasv, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 25	20 01 26*	0,274	0,17	0,195
Ohtlikke aineid sisaldavad värvid, trükivärvid, liimid ja vaigud	20 01 27*	3,470	2,564	3,477
Ohtlikke aineid sisaldavad pesuained	20 01 29*	0,043	0	0
Koodinumbritega 16 06 01*, 16 06 02* ja 16 06 03* nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareisid või akusid	20 01 33*	0,075	0,073	0,071
Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud väikesed kodumasinad, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*	20 01 35 02*			0

Jäätmete nimetus	Jäätmekood	2010	2011	2012
		0,300	0	
Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud infotehnoloogia- ja kommunikatsiooniseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*	20 01 35 03*	0,232	0	0,379
Ohtlikke osi sisaldavad kasutuselt kõrvaldatud tavatarbijatele määratud seadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21* ja 20 01 23*	20 01 35 04*	4,696	5,307	4,467
Sortimata ravimikogumid	20 01 98*	0,063	0,022	0,079
Kokku		14,253	12,09007	18,549

Ohtlike jäätmete teke ja kogumine ettevõtluses

Vastavalt jäätmeseadusele on ettevõtluses tekkinud ohtlike jäätmete kogumine ning üleandmine käitlejale ettevõtja kohustuseks. Ettevõtte võib vedada oma tegevuses tekkivad ohtlikud jäätmed omavahenditega käitlusettevõttele. Enamlevinumaks ning ettevõtjale valdavalt mugavamaks mooduseks on ka transporditeenuse ostmine käitlejatelt. Kadrina vallas on peamiseks ohtlike jäätmete vedajaks ning käitlejaks AS Epler&Lorenz.

Kadrina vallas tegutsevad ettevõtted annavad käitlemiseks peamiselt mitmesuguseid vanaõli jääke ja muid õlidega seonduvaid jäätmeid ning akusid ja päevalguslampe. Ettevõtetes tekkivate ja käitlemiseks üleantavate ohtlike jäätmete koguste kohta puudub usaldusväärne statistika, kuna tegelikkuses ei anta kõik tekkinud ohtlikud jäätmed üle nõuetekohasele käitlemisele. Osa neist ladustatakse ning antakse eeldatavasti üle tulevikus.

Ohtlike jäätmete teke ja kogumine elanikkonnalt

Elanikkonna poolt tekitatavad olmejäätmed sisaldavad alati ka teatavat osa ohtlike jäätmeid. Hinnanguliselt sisaldavad olmejäätmed 1% ohtlike jäätmeid. Jäätmete ohtlikkuse vähendamiseks on väga oluline eraldada tekkivad ohtlikud olmejäätmed mitteohtlikest ning tagada nende keskkonnaohutu käitlemine.

Kadrina valla elanikud saavad kodumajapidamises tekkinud ohtlike jäätmeid tasuta ära anda Kadrina Jäätmejaamas (Raua tn 2, Kadrina alevik). Vastavalt vajadusele korraldatakse ka ohtlike jäätmete kogumisringe hajaasustusega piirkondades.

Kadrina Jäätmejaama toodi 2012. aastal elanikkonna poolt 71 kg patareisid, 79 kg ravimeid, 153 kg lumineestsenslampe ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmeid, 4,467 tonni tavatarbijale määratud seadmeid, 379 kg infotehnoloogia- ja kommunikatsiooniseadmeid ning 3,706 tonni suuri kodumasinaid. Lisaks koguti 3,477 tonni värvi jms jäätmeid, 363 kg ohtlike aineid sisaldavaid pakendeid, 52 kg õlijäätmeid, 52 kg pestitsiide. Kokku toodi 2012. aastal ohtlike jäätmeid Kadrina jäätmejaama 18,549 tonni, mis on 2010. ja 2011. aastaga võrreldes ca 30% suurem.

Kadrina Jäätmejaamas ei saa ettevõtte ära anda ohtlike jäätmeid. Korralduslikult ei ole selline tegevus lubatud. Ettevõtluses tekkinud ohtlikud jäätmed tuleb anda üle ohtlike jäätmete käitlemise litsentsi omavale ettevõttele, tekkivad kulud tuleb kanda jäätmetekitajal.

Lääne-Virumaal on ettevõtetel võimalus jäätmeid viia Lääne-Viru Jäätmekeskusesse või tellida teenus vastavat jäätmeluba omavalt jäätmekäitlejalt.

Patareide kogumiseks on kauplustes vastavad kogumiskohad, samuti on olemas kogumiskastid Kadrina vallamajas ja Kadrina jäätmejaamas.

Aegunud ravimeid võetakse vastu Kadrina jäätmejaamas. Kadrinas asuv apteek elanikelt aegunud ravimeid vastu ei võta, kuna asub jäätmejaama vahetus läheduses (100 m).

4.4 Jäätmetekke prognoos

Olmejäätmete tekke vähenemist ei ole ette näha, sest suurenev tarbimine ja elanike ostujõu tõus soodustavad tekkivate jäätmekoguste suurenemist. Lõppladestamisele suunatud jäätmekogused saavad hakata stabiliseeruma ja mingil määral vähenema vaid siis, kui järjest rohkem jäätmeid suunatakse taaskasutusse. Selleks annab võimaluse pakendijäätmete kogumissüsteemi rakendumine ja teiste jäätmeliikide kohtsortimise arendamine.

Ladestatavate olmejäätmete kogust vähendab ka paranev järelvalve jäätmekäitluse üle (Keskkonnaministri 29. 04. 2004 määrus nr 38 „Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded“ kehtestab prügilatele kohustuse rakendada ranget kontrolli ladestatavate jäätmete üle), mille tulemusel peaks paranema jäätmetatistika kvaliteet ning olema välistatud olukord, kus olmejäätmetena ladestatakse muid jäätmeliike.

Kirjeldatud olmejäätmete koguse vähenemine on võimalik üksnes muude jäätmeliikide koguste suurenemise arvelt. Võib oletada, et olmejäätmete teke suureneb peamiselt tarbimise kasvu arvelt umbes 3 kuni 5 protsenti aastas. Alates 01.01.2008 rakendus sorteerimata olmejäätmete prügilasse ladestamise keeld, mis tähendab, et elanikkond peab sorteerima olmeprügi.

Pakendijäätmed moodustavad olulise osa olmejäätmetest ja prognooside kohaselt pakendijäätmete osatähtsus kasvab. Hinnanguliselt arvestatakse Eestis pakendijäätmete mahuks ca 100 kg inimese kohta aastas. Järgmise kuue aasta perspektiivis on oodata pakendijäätmete koguste vähemalt kahekordistumist nii tänu paranevale sorteerimisele kui ka pakendite kasvule.

Alates 1. maist 2005 toimib pakendi ja pakendijäätmete tagasivõtukohustus. *Pakendiseaduse* alusel on akrediteeritud üks tagatisrahaga pakendite kogumisega tegelev taaskasutusorganisatsioon (Eesti Pandipakend OÜ) ja kolm peamiselt konteinerite kaudu kogutava muu müügi pakendiga tegelevat taaskasutusorganisatsiooni (MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO), MTÜ Eesti Pakendiringlus ja Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (TVO)).

Prognoositavalt toimub ehitus- ja lammutusjäätmete koguse stabiliseerumine. Samuti võib ehitus- ja lammutusjäätmete korrektse käitlemise tulemusena ladestavate jäätmete kogus väheneda.

Ehitusjäätmete tekke vähendamise ja taaskasutusse suunamise edukus sõltub suuresti tööde organiseerimisest – ehitusprahi ja purunenud materjalide koguse vähendamine, materjalide ladustamise tingimused, jäätmete kohtsorteerimine, ohtlike jäätmete eraldamine jne. Lammutusjäätmete taaskasutuse eelduseks on samuti tööde hea organiseerimine, pidades silmas saadud materjalide taaskasutamise võimalusi. Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise suunamisel on oluline roll ka kohalikul omavalitsusel, mis saab antud jäätmete käitlust suunata näiteks ehitus-lammutustööde projekteerimistingimustes vastavate nõuete esitamisega ning suuremates projektides ehitus- ja lammutusjäätmete käitluse kajastamise nõudmisega.

4.5 Kadrina vallas tegutsevad jäätmekäitlejad ja minevikus saastunud jäätmekõrvaldamiskohad

Olmejäätmete vedu korraldab 01. mai 2008 kuni 30. aprill 2011 Ragn-Sells AS. Alates 1. maist 2012 kuni 30. aprillini 2017 teostab korraldatud olmejäätmevedu Eesti Keskkonnateenused AS.

Alates 2013. aasta 13. juunist on RP Pakend OÜ-le väljastatud jäätmeluba (L.JÄ/322850, mis eelnevalt oli väljastatud OÜ-le RENDIPARK), tavajäätmete kogumiseks Lääne-Virumaal, jäätmete sorteerimiseks, pakendamiseks ja vaheladustamiseks (R12s, R12y, R13) asukohaga Kadrina alevik Viru tn 3b asuvas jäätmekäitluskohas. Käideldavad jäätmeliigid: plastjätmed, plastpakend, paber- ja kartongpakend, puitpakend, komposiitpakend, segapakend, klaaspakend, plast ja puit.

OÜ-le Viru Plast ja Taaskasutus on Keskkonnaameti Viru regiooni juhataja 31.10.2013 korraldusega nr V 1-15/13/398 väljastatud jäätmeluba nr L.JÄ/323899 kehtivusajaga viis aastat. Jäätmeluba on väljastatud plastijäätmete taaskasutamiseks (*sorteerimine, purustamine, granuleerimine, vaheladustamine*) aadressil Viru tn 3, Kadrina alevik.

OÜ-le Galo Gaasid on väljastatud jäätmeluba L.JÄ/321632 jäätmete taaskasutamiseks vastavalt jäätmeseaduse § 73 lg 2 p2, olmejäätmete veoks majandus- või kutsetegevusena vastavalt jäätmeseaduse § 73 lg 2 p 6. Käideldavad jäätmed: betoon, tellised, plaadid, puit, klaas, plast, kivid ja pinnas, ehitus ja lammutuspraht, aia- ja haljastusjätmed, suurjätmed.

Ohtlike jäätmete käitlusettevõtetest tegutseb vallas AS Epler&Lorenz, mis korraldab nii elanikkonna kui ettevõtetest ohtlike jäätmete käitlemist.

AS Epler&Lorenz omab Kadrina valla elanikelt ohtlike jäätmete kogumiseks ja veoks alljärgnevaid lubasid:

- ohtlike jäätmete käitluslitsents nr 0280 kehtivusega kuni 09.06.2016;
- jäätmeluba nr L.JÄ/322217 ohtlike jäätmete kogumiseks Kadrina valla jäätmekäitluskohas aadressil Raua tn 2, Kadrina alevik kehtivusega kuni 17.09.2017.

Minevikus saastunud kõrvaldamisekohaks Kadrina vallas on Tapa prügilala, mis suleti 2004.-2005. aastal. Tapa prügilala sulgemisprojekt 2004. aasta septembris koostatud AS Kommunalporojekt poolt. Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) toetusel suleti Tapa prügimägi november 2004 - mai 2005. Tööd teostas Tamsalu EPT AS. AS Mavesse poolt on koostatud 2003. aastal seire: "Ridaküla prügilala nõrgvee ja põhjavee seire 2003. aastal".

4.6 Jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine

Riigikogu poolt on määratletud Eesti keskkonnapoliitika, mille üheks põhieesmärgiks on jäätmekäitluse arendamine, jäätmetekke vähendamine ja jäätmete ringlussevõtu ergutamine. Jäätmevähendamise ja keskkonnareostuse vähendamiseks on tarvis maksimaalselt taaskasutada tekkinud jäätmeid, selle võimaluse puudumisel tuleb jäätmed seadusele vastavalt kõrvaldada, kuid võimalikult vähe ladestada prügilasse.

Jäätmete taaskasutamine on jäätmekäitlustoiming, mille peamine tulemus on jäätmete kasutamine kasulikult otstarbel selliselt, et nad asendavad teisi materjale, mida muidu oleks sellel otstarbel kasutatud, või jäätmete ettevalmistamine nende eelnimetatud otstarbel ja viisil kasutamiseks kas tootmises või majanduses laiemalt. Tulemuseks on jäätmete kasutamine otstarbekalt selliselt, et nad asendavad teisi materjale, mida muidu oleks kasutatud teatava funktsiooni täitmiseks või jäätmete ettevalmistamine selle funktsiooni täitmiseks kas tootmises

või majanduses laiemalt.

Jäätmete taaskasutamisse suunamiseks kasutatakse erinevaid majandusmeetmeid, näiteks saastetasusid, mis mõjutavad jäätmeid mitte enam nii kergekäeliselt ladestama. Seetõttu on viimastel aastatel taaskasutuse osakaal tõusnud. Taaskasutada saab puidujäätmeid, kaevandamis- ja pinnasejäätmeid, metalli- ja ehitusjäätmeid, paberi- ja pakendijäätmeid, ohtlikke jäätmeid jms.

Eesti keskkonnastrateegia üheks eesmärgiks on jäätmete taaskasutamise suurendamine otseses ringluses, materjaliringluses, bioloogilistes protsessides ja energiakasutuses.

2010. kuni 2012. aasta jäätmearuannetes kajastub vaid, et suurem osa jäätmeid (2010 - 7777,244 tonni; 2011 - 8620,732 tonni; 2012 - 6130,665 tonni) on transporditud vallast välja. Vaid 2012. aasta osas on märges, et 3 tonni puidujäätmeid on taaskasutatud.

Eeldatavasti põletatakse eramajapidamiste küttekolletes ära suur osa taaskasutatavast paberist ja papist. Samuti võib eeldada, et toimub teatav biolagunevate jäätmete taaskasutamine (komposteerimine tekkekohas), samuti pakendi ja pakendijäätmete taaskasutamine taaskasutusorganisatsioonide ja probleemtoodete jäätmete taaskasutamine tootjavastutusorganisatsioonide poolt. Suurimad probleemid siinkohal on, et palju taaskasutatavaid jäätmeid ladestatakse prügilasse olmejäätmete koosseisus ning järelevalve jäätmete taaskasutamise üle on nõrk.

Jäätmete kõrvaldamine on nende ladestamine prügilasse, põletamine ilma energiakasutuseta või muu samaväärne toiming, mis ei ole taaskasutamine, kaasa arvatud jäätmete ettevalmistamine kõrvaldamiseks, isegi kui toimingul on osaliselt teisene tagajärg ainete või energia taasväärtustamise näol. 2009. aasta 16. juulil suleti Eestis kõik nõuetele mittevastavad prügilad. Tuleb arvestada sellega, et vastavalt jäätmeseadusele tuleb jäätmed vedada, läheduse põhimõtet rakendades, lähimasse nõuetele vastavasse prügilasse või maakondlikusse jäätmejaama, kus toimub edasine jäätmete töötlemine. Sõltuvalt piirkonnas tegutsevate jäätmekäitlejate logistikast võivad majanduslikult otstarbekaks osutada Uikala prügila, Lääne-Viru Jäätmekeskus, Tallinna (Jõelähtme) prügila, Torma prügila.

5. JÄÄTMEHOOLDUSE EESMÄRGID

5.1 Eelmisel perioodil püstitatud eesmärgid ja nende täitmine

Kadrina valla senisele jäätmehooldusele hinnangu andmisel ning uute eesmärkide püstitamisel on oluline vaadata, millised eesmärgid ning nende täitmise meetmed seati üles eelmisel jäätmekava rakendusperioodil ja kuidas suudeti neid täita. Tabelis 5.1 on toodud Kadrina jäätmekava 2008-2013 püstitatud eesmärgid ja tegevused ning paralleelselt on toodud nende täitmine või mitte täitmine.

Tabel 5.1. Kadrina valla jäätmekava 2008 – 2013 püstitatud eesmärkide ja tegevuste täitmine

Eesmärk/tegevused	Täitmine
1. Korraldatud jäätmeveo korraldamine	
1.1. Uue jäätmehoolduseeskirja koostamine ja vastuvõtmine	17.12.2010 nr 25, rakendatud
1.2. Korraldatud jäätmeveo määruse kehtestamine	17.12.2010 nr 26, rakendatud
1.3. Jäätmevedajate registri asutamine ja andmebaasi loomine	Loodud (20.03.2007) ja toimib
1.4. Korraldatud jäätmeveo konkursi läbiviimine	2011-2012, uus periood 1.05.2013-30.04.2017 s.o 5 aastaks
1.5. Korraldatud jäätmeveo rakendamine	Rakendatud ja toimiv
1.6. Elanike teavitamine korraldatud jäätmeveoga seonduvast	Jooksvalt elanike teavitus erinevate teabeallikate kaudu
2. Pakendijäätmete eraldikogumine	
2.1. Pakendijäätmete kogumissüsteemi loomine koostöös taaskasutusorganisatsiooniga	Kogumissüsteem loodud. Taaskasutusorganisatsioonid ETO, TVO, MTÜ Eesti Pakendiringlus, Ragn-Sells AS.
2.2. Pakendite kogumissüsteemi haldamine	Rakendatud
2.3. Elanikkonna teavitamine pakendijäätmete kogumissüsteemist	Jooksvalt elanike teavitus erinevate teabeallikate kaudu
3. Biolagunevate jäätmete eraldikogumine ja käitlemine	
3.1. Kompostimisväljakute rajamise otstarbekuse hindamine ja asukoha valik	Ei ole rakendatud
3.2. Vajadusel kompostimisväljaku rajamine	Ei ole rakendatud
3.3. Elanikkonna teavitamine biolagunevate jäätmete kompostimisvõimalustest eramutes	Elanike teavitamine erinevate teabeallikate kaudu
3.4. Avalikel haljasaladel tekkivate biolagunevate jäätmete kompostimine (kompostimisele suunamine)	Rakendatud
4. Ohtlike jäätmete käitlemine	
4.1. Elanikkonna teavitamine ohtlike jäätmete üleandmisvõimalustest	Elanike teavitus erinevate teabeallikate kaudu
4.2. Ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine	Rakendatud
4.3. Koostöös tootjavastutusorganisatsioonidega	Rakendatud

probleemtoodete kogumissüsteemi arendamine	
4.4. Tervishoiu riskijäätmete suunamine kahjutustamisele	Rakendatud
5. Ehitus- ja lammutusprahi käitluse korraldamine	Elanikel on võimalik viia jäätmed Lääne-Viru Jäätmekeskusesse
5.1. Elanikkonna teavitamine ehitusjäätmete käitlusnõuetest ja sorteerimisvõimalustest	Elanike teavitus erinevate teabeallikate kaudu
6. Suurjäätmete käitlemine	Rakendatud
6.1. Elanike teavitamine suurjäätmete üleandmisvõimalustest	Elanike teavitus erinevate teabeallikate kaudu
7. Jäätmekäitlusinfo jagamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine	
7.1. Teavituskava väljatöötamine	Kava eraldi ei ole. Teavet edastatakse valla ajalehe Kodukant ja www.kadrina.ee kaudu
7.2. Teavitusprojektide läbiviimine	Ei ole rakendatud
8. Kadrina Jäätmejaama haldamine	Rakendatud ja pidev
9. Maakondliku jäätmekäitluskeskuse rajamine ja hooldus	Rajatud Lääne-Viru Jäätmejaam ja toimib
10. Jäätmekäitluse kavandamine ja järelvalve korraldamine	
10.1. Jäätmekava regulaarne ülevaatamine ja täiendamine	Rakendatud
10.2. Jäätmehoolduse kavandamine lähtuvalt jäätmekavast	Rakendatud
10.3. Jäätmevaldajate registri pidev täiendamine ja haldamine	Rakendatud
10.4. Eraisikute ja ettevõtete jäätmekäitluse kontrollimine, vajadusel rikkujate karistamine	Rakendatud

Jäätmekava hinnang: Eeltoodust tulenevalt võib järeldada, et üldiselt on täidetud enamus püstitatud eesmärgid. Biolaguneva jäätme eraldikogumise ja käitlemise osas ei ole suudetud luua ja rakendada kompostimisväljakut. Siiski nähakse uue jäätmekava perioodil ette tegevusi, mis viiksid eelmisel perioodil täitmata eesmärkide osas rakendamisele. Mõned eelmise perioodi eesmärgid ei ole aga uues kavas enam aktuaalsed ning seetõttu neid ei käsitleta. Enamuses eesmärkide osas nähakse uue jäätmekava rakendusperioodil ette tegevusi peamiselt rakendatud meetmete tõhustamiseks.

5.2 Uue perioodi eesmärgid

Kadrina valla jäätmekava eesmärkide püstitamisel jälgitakse:

- jäätmehoolduse olemasolevat olukorda ja probleeme;
- Eesti Keskkonnastrateegias antud jäätmehoolduse suundi ja õigusaktides antud nõudeid;
- Üleriigilist jäätmekava (sh eelnõu 2014-2020) ning Kadrina valla arengukava aastateks 2013 – 2025;
- koostöövõimalusi naabervaldadega

Kadrina valla jäätmemajanduse arendamisel on üldisteks eesmärkideks:

- Jäätmetekke stabiliseerimine;
- Illegaalse jäätmekäitluse minimeerimine;
- Sorteerimise ja taaskasutamise suurendamine: Olmejäätmete kohtsorteerimine, jäätmete liigiti kogumine ja taaskasutatavate jäätmete üle andmine taaskasutamiseks
- Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete jäätmete eraldi kogumine ja üleandmine
- Korraldatud jäätmeveo tõrgeteta toimimine jäätmeveopiirkonnas
- Biolagunevate jäätmete eraldi kogumine ja kompostimine tekkekohas

5.2.1 Jäätmekoguste ja jäätmete ohtlikkuse vähendamine, taaskasutamine

Euroopa Liidu ja Eesti üldise keskkonnapoliitika põhieesmärk on keskkonna ja inimese tervise kaitse. Selleks tuleb vältida ja vähendada jäätmete tekitamise ja käitlemise ebasoodsat mõju ning suurendada ressursside kasutamise tõhusust. Sealjuures tuleb tagada jäätmete käitlemine viisil, mis:

- ei ohusta vett, õhku, pinnast, taimi ega loomi;
- ei põhjusta müra- ega lõhnahäiringuid;
- ei kahjusta paikkonda ega erihuvi pakkuvaid paiku.

Jäätmehoolduses tuleb juhinduda jäätmehierarhiast, mis on järgmine:

- jäätmetekke vältimine;
- jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamine;
- jäätmete ringlussevõtt;
- jäätmete muu taaskasutamine nagu energiakasutus;
- jäätmete kõrvaldamine.

Jäätmekoguseid saab vähendada otseselt, näiteks tootmistehnoloogia või tarbimisharjumuste muutmise läbi. Tootmises on jäätmete ja nendest põhjustatud kahjulike mõjude minimeerimine võimalik siis, kui seda on arvestatud tootmisprotsessi kavandamisel. Toodete valmistamisel ja sisseveol tuleb kasutada eeskätt selliseid tooteid, mis on pikaajalised ja korduvalt kasutatavad ning mille kõrvaldamisel tekkivad jäätmed on taaskasutatavad võimalikult suurel määral.

Ettevõtluse puhul on eesmärkideks:

- uute ja rekonstrueeritavate ettevõtete puhul jäätmevaese tehnoloogia rakendamine ning parimate võimalike võtete kasutamine;
- kõikide ettevõtete puhul jäätmekäitlussüsteemi parem korraldatus.

Olmesfääris tekkivate jäätmete koguste vähendamine on võimalik eelkõige läbi nõustamise ja inimeste keskkonnateadlikkuse tõusu. Samuti on siin abiks korraldatud olmejäätmeveo rakendamine, mis Kadrina vallas käivitus alates 01.05.2008 ja on siiani toimiv. Majanduslikuks vahendiks oleks sorteeritud ja sorteerimata jäätmete erinev maksustamine.

Olmesfääris on eesmärkideks:

- elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine;
- keskkonnasõbralike harjumuste juurutamine.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- info jagamine läbi Kadrina valla ajalehe "Kodukant" ja läbi Kadrina valla veebilehe: www.kadrina.ee;
- koostöös naaberomavalitsustega ja Lääne-Viru Jäätmekeskusega jäätmealase info jagamine maakonnalehes "Virumaa Teataja";
- infolehed ja sorteerimisjuhised on kättesaadavad elanikel Kadrina Valla Raamatukogus ja filiaalides Viitnal, Vohnjas, Kihleveres, Huljal;

- infopäevade korraldamine.

Olmejäätmed

Olmejäätmete ohtlikkuse vähendamise üheks suunaks on keskkonnale ja inimese tervisele ohutute materjalide (ainete) kasutamine.

Abinõud:

- kodumajapidamistes ja asutustes tekkivate ohtlike jäätmete kohtsortimine ja sorteeritud ohtlike jäätmete nõuetekohase käitlemise tõhustamine;
- biolagunevate jäätmete eraldamine jäätmete tekkekohas:
 - nende kompostimine ja taaskasutamine;
 - olmejäätmete ladustamisel tekkivate keskkonnamõjude vähendamine;
- pakendi ja pakendijäätmete kohtsortimine ja sorteeritud jäätmete nõuetekohase käitlemise tõhustamine.

Jäätmete taaskasutamisel on omad piirid, millede ületamine tõstab tunduvalt investeringute vajadust ja töökulu. Paratamatult on vaja mittekasutatav osa kas põletada, ladustada või kompostida.

Eesmärgid:

- elanikkonna teadlikkuse tõstmine, et tõhustada olmejäätmete kohtsorteerimist;
- kodumajapidamistes ja asutustes olmejäätmete koguste vähendamine;
- kohtsortimine ja ohtlike jäätmete, pakendijäätmete ja biolagunevate jäätmete eraldamine olmejäätmetest ning nõuetekohase käitlemise tõhustamine.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- elanike informeerimine olmejäätmete kohtsorteerimise vajalikkusest tekkekohas, et tagada taaskasutusnõuetele vastava materjali kvaliteet;
- info jagamine sorteeritud jäätmete üleandmise võimalustest ning kohtadest, kuhu on võimalik viia sorteeritud jäätmed.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks tekkivate olmejäätmete taaskasutamine vähemalt 50% ulatuses 2020. aastaks.

Pakendijäätmed

Pakendi ja pakendijäätmetest tulenevate probleemide lahendamisel on valikkogumine ja taaskasutamise suurendamine. Pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteem saab toimida edukalt üksnes juhul kui toimub nende sorteerimine tekkekohas, mille tulemused sõltuvad elanikkonna kaasamise määrast. Riiklikul tasandil on pakendijäätmete ringlusessevõtu sihttase pakendite kogumassist 2020. aastaks 60%.

Eesmärk:

- tekkivate pakendijäätmete kogumise suurendamine taaskasutamiseks.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- olemasolevate pakendikonteinerite arvu säilitamine;
- vajadusel pakendikonteinerite arvu suurendamine külades (Leikudele);
- tiheasustusosal (Kadrina, Hulja) koostöös jäätmevedajaga eramajapidamistest kotiteenus pakendijäätmete kokkukogumiseks;
- jäätmekäitluspunktide korrastamine ja väljaarendamine;
- info pakendikonteinerite asukoha ja sorteerimise kohta ajalehes "Kodukant", valla veebilehel www.kadrina.ee, valla raamatukogudes.

Tõhustamaks pakendite taaskasutust on vajalik pakendikonteinerite piisav arv omavalitsuses. Käesoleval hetkel on Kadrina vallas piisavalt pakendikonteinereid ja otsest vajadust uute järele ei ole. Kaaluda võib ühe segapakendi konteineri lisamist Leikude külla.

Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed moodustavad olulise osa olmejäätmetest. Biolagunevate jäätmete koguste vähendamisel on võtmeroll ladestatavate olmejäätmete koguste vähendamisel ning prügilate keskkonnaohu minimeerimisel. Orgaanilise aine rikkad on ka reoveesette, loomsete ja taimsete kudede jäätmed, puidujäätmed, sõnnik jne. Käesolevas punktis käsitletakse olmelise tekkega biolagunevaid jäätmeid, nagu paber, köögijäätmed, haljastusjäätmed.

Paberi- ja papijäätmed on eraldi kogutuna kergesti taaskasutatavad. Vanapaberi taaskasutamiseks on tarvis see eraldada muudest jäätmetest ning vältida selle kvaliteedi langemist.

Paberijäätmete koguste vähendamine on võimalik eelkõige paberi- ja papijäätmete kogumisvõrgustiku rajamise abil. Kadrina vallas optimaalne paberi- ja papijäätmete konteinerite hulk on välja toodud tabelis 4.4. Paberi- ja papi konteinerite lisamist külladesse ette näha ei ole, kuna jätkuv trend näeb ette, et elanikud kasutavad selle oma tarbeks (kütteks) ära.

Eesmärk:

- paberi- ja papijäätmed suunamine võimalikult suures ulatuses taaskasutusse.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- papi- ja paberijäätmete eraldamine tekkekohas;
- kogumisvõrgustiku täiendamine;
- kaaluda paberi- ja papijäätmete hõlmamist korraldatud jäätmeveoga;
- info edastamine paberi- ja papikonteinerite asukohtadest ajalehes “Kodukant”, valla veebilehel www.kadrina.ee, valla raamatukogudes.

Haljastusjäätmetest saab eristada valla haljastusjäätmed ja koduaedades tekkivad haljastusjäätmed. Ühiskondlike haljasalade hooldamisel tekkivate jäätmete käitlemisel on eesmärgiks suunata 80% ulatuses taaskasutusse (kompostida). Koduaedades tekkivate haljastusjäätmete koguste vähendamiseks tuleb propageerida nende kohapealset komposteerimist ja arvestada sellega, et alates 1.01.2008 on haljastusjäätmete panek olmeprügi hulka keelatud. Keskkonnaministri 08.04.2013 määruses nr 7 on toodud biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded.

Eraldikogutud köögijäätmete suuremahuliseks edasiseks käitlemiseks käesoleval ajal võimalused puuduvad. Parimad võimalused lokaalseks taaskasutuseks on hajaasustuses ning eramajapidamistes, kus on võimalik komposteerimise teel taaskasutada suurem osa tekkivatest köögijäätmetest. Korterimajade puhul on eesmärgiks propageerida köögijäätmete liigiti kogumist, kui on loodud võimalus nende edasiseks käitlemiseks. Koostööst Lääne-Viru Jäätmekeskusega saab luua võimalused köögijäätmete käitluseks ja rakendada kogumissüsteem köögijäätmete kogumiseks korterelamute juures. Siinkohal on siiski oluline märkida, et eraldi biojäätmete konteinerite paigaldamine toob elanikele kaasa hinnatõusu, mistõttu majanduslikult ei ole see mõttekas ja tasuv.

Eesmärk:

- biolagunevate jäätmete osakaalu vähendamine olmejäätmetes

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- biolagunevate jäätmete eraldamine olmejäätmetest tekkekohas;

- eramajapidamistes aiajäätmete kompostimine kohapeal (oma kinnistul);
- eramajapidamistes komposterite kasutamine biolagunevate köögijäätmete kompostimiseks;
- tiheasustuseladel asuvate kortermajade elanikele biolagunevate jäätmete eraldikogumine järgmisel korraldatud jäätmeveo perioodil alates 1.mai 2017;
- avalikelt haljasaladelt haljastusjäätmete kompostimise võimaluse loomine.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks seatud olmes tekkinud biolagunevatest jäätmetest taaskasutusse suunata 13% 2020. aastaks.

Kadrina vallas on plaanis biolagunevate jäätmete (avalikelt haljasaladelt, surnuaiast) ladustamise koht rajada. Lisaks on biolagunevaid jäätmeid võimalik viia MTÜ Lääne Viru Jäätme keskuse poolt hallatavasse kompostimisväljakule. Samas tuleks leida ka koostöövõimalusi ettevõtjatega, kes oleksid huvitatud kompostitavatest jäätmetest.

Ehitus- ja lammutusjäätmed

Ehitus- ja lammutusjäätmete kogus sõltub otseselt majanduslikust olukorrast. Mida kiirem on majanduslik kasv, seda enam toimub vanade majade lammutamine ja uute ehitamine ning uute teede rajamine.

Eesmärk:

- suurendada korduvkasutamisele minevate ehitusmaterjalide kasutamist, eraldades tekkekohas erinevad taaskasutatavad materjalid.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- taaskasutamine tekkekohas täitematerjalina (täitepinnas, tellised);
- ehitusmaterjali hulgast väljasorteeritud immutamata ja värvimata puidu kasutamine kütteks;
- ehitusmaterjalide hulgast väljasorteeritud ohtlike jäätmete nõuetekohane käitlemine;
- materjale, mida ei saa taaskasutada, tuleb viia prügilasse või Lääne-Viru Jäätme keskusesse või anda üle vastavat litsentsi omavale ettevõttele nõuetekohaseks käitlemiseks.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks ehitus-lammutusjäätmete taaskasutuse osakaal jäätmete kogumassist 70% 2020. aastaks.

Tööstus- ja põllumajandusjäätmed

Kadrina vallas tekib vähe spetsiifilisi tööstusjäätmeid, olulisemateks tööstusjäätmeteks on taimsete ja loomsete kudede jäätmed, mis tekivad eelkõige põllumajanduses. Lisaks saepuru, puidutolm ja analoogsed saetööstuse jäätmed.

Igasugune tööstuslik tootmine toob kaasa jäätmetekke, enamasti ei ole võimalik jäätmeteket vältida, võimalik on jäätmete koguse ja ohtlikkuse vähendamine. Paljudel juhtudel on jäätmete koguste vähendamine või taaskasutamise suurendamine võimalik lihtsate töökorralduslike võtetega.

Eesmärk:

- tootmises ja põllumajanduses tekkinud jäätmete vähendamine, kohtsortimine ja taaskasutamisele suunamine ning ohtlike jäätmete tekkimise vähendamine, kui see tehnoloogiliselt ja majanduslikult on võimalik.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- jäätmete kohtsorteerimine nende tekkekohas (metall, värvijäätmed, märdunud pakend, puit, loomsed jäätmed jne) ja nende taaskasutamisele suunamine;
- jäätmete taaskasutamine (nt puit hoone kütmiseks, sõnnik põldude väetamiseks jne;)
- keskkonnaohtlike ainete väljavahetamine;
- uuemate jäätmevaesete tehnoloogiate kasutuselevõtt (läbi parimate võimalike tehnoloogiate rakendamise kaudu ning tootmise kavandamisel jäätmekäitlusega arvestamine).

Tervishoiu jäätmed

Käesolevas jäätmekavas käsitletakse tervishoiuasutuste jäätmetena inimeste ja loomade tervishoiul või sellega seotud uuringutel tekkinud jäätmeid. Täpsemalt kehtestab tervishoiu jäätmete käitlemise nõuded Kadrina valla jäätmehoolduse eeskiri.

Eesmärk:

- ohtlike tervishoiujäätmete kokkukogumine ja nõuetekohane käitlemine.

Ohtlikud jäätmed ja probleemtooted

Peamiseks ohtlike jäätmete tekke vältimise ja koguste vähendamise abinõuks on tootmises ohtlike ainete mittekasutamine ja/või nende kasutamise vähendamine. Kõikide ohtlike ainete puhul ei ole see aga võimalik, teatavatel juhtudel võib väheohtlike materjalide kasutamisel langeda ka toodangu kvaliteediomadused. Jäätmete ohtlikkuse vähendamisel ning jäätmekäitlusest tuleneva keskkonnoahu minimeerimisel on esmatähtis koguda ohtlikud jäätmed tavajäätmetest eraldi ning need kahjutustada vastavaid nõudeid järgides. Ettevõtluses ning kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumis- ning üleandmissüsteem on erinev.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks kantavate patarei ja akujäätmete kogumise osakaal jäätmete kogumassist 45% 2016. aastaks.

Vastavalt Jäätmeseadusele on kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumise ja üleandmise süsteemi korraldajaks kohalik omavalitsus.

Eesmärk:

- ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kokkukogumine ja suunamine edasiseks nõuetekohasele käitlemisele.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- elanikkonna teavitamine ohtlike jäätmete kogumise võimalustest ja kohtadest ajalehes „Kodukant“, valla veebilehel www.kadrina.ee, raamatukogudes;
- elanikkonna teavitamine Kadrina jäätmejaamas vastuvõetavatest jäätmetest ja lahtioleku aegadest ajalehes „Kodukant“, valla veebilehel www.kadrina.ee, raamatukogudes;
- elanikkonna teavitamine kogumisringide korraldamisest hajaasustusega piirkondades ja kogumisringil vastuvõetavatest jäätmetest;
- koostöö Lääne-Viru Jäätmekeskusega ohtlike jäätmete vastuvõtmisel ja ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamisel.

Ettevõtluses tekkinud ohtlikud jäätmed tuleb jäätmetekitajal anda käitlemiseks üle ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele. Jäätmetekitaja peab tasuma üle antud jäätmete käitluskulud. Ettevõtluses tekkivate ohtlike jäätmete käitluse seisukohalt on eesmärkideks:

- saavutada kontroll kõikide ohtlike jäätmeid tekitavate ettevõtete üle, kaasa arvatud väikeettevõtlus;
- tagada ohtlike jäätmete kogumisel tervise- ja keskkonnakaitseliste nõuete täitmine;
- vajadusel rajada ettevõtete sisesed ohtlike jäätmete kogumispunktid;

- lõpetada ohtlike jäätmete käitlemine selleks mitte õigust omavate isikute poolt;
- jääkreostuskollete ohtlikkuse välja selgitamine ja vajadusel saneerimine.

Mootorsõidukid ja nende osad (sh vanarehvid) on probleemtooted. Probleemtoodete tootjad on kohustatud tagama tema valmistatud, edasimüüdud või sisse veetud probleemtoodetest tekkinud jäätmete kokku kogumise ja nende taaskasutamise või nende kõrvaldamise.

Vastava töötlusskeemi rakendumiseni jääb Kadrina vallas vanarehvide käitlusskeemiks nende ajutine ladustamine tekkekohas või üleandmine vastavat teenust pakkuvaile ettevõtjatele. Kadrina jäätmejaamas on alates 2008.a. Elanikel võimalus ära anda sõiduauto rehve. Maapiirkondades on rehvide kogumist võimalik läbi viia koos ohtlike jäätmete kogumisringiga, mida on senini ka kasutatud. Samuti saab viia probleemtooteid Lääne-Viru Jäätmekeskusesse.

Elektri- ja elektroonikaseadmed ning nende osad on tulenevalt jäätmeseadusest probleemtooted, mille tootja on kohustatud tagama tema valmistatud, edasimüüdud või sisseveetud probleemtoodetest tekkivate jäätmete kokkukogumise ja nende taaskasutamise või kõrvaldamise. Eesmärgiks korraldada tekkivate elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kogumine ohtlike jäätmete kogumispunkti juures ja/või kogumisaktsioonidena ja tootja vastutusprintsipi rakendades propageerida seda. Riiklikul tasemel on eesmärgiks elektroonikaromude kogumise osakaal jäätmete kogumassist 65% 2020. aastaks.

Kadrina jäätmejaam

Eesmärk:

- säilitada olemasolevate jäätmete üleandmisvõimalused ja võimalusel laiendada jäätmejaama ning vastuvõetavate jäätmete sortimenti

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- elanikkonna informeerimine jäätmejaama lahtioleku aegadest ja vastuvõetavatest jäätmetest ajalehes “Kodukant”, valla veebilehel www.kadrina.ee, raamatukogudes;
- jäätmejaama haldamise korraldamine läbi KOV või selle äriühingu;
- suurjäätmete transportimiseks haagise soetamine;
- vajadusel jäätmejaama laiendamine;
- naaberomavalitsustega koostöö elanike paremaks teenindamiseks;
- võimalusel vastuvõetavate jäätmete sortimendi laiendamine.

5.2.2 Jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine

Kadrina valla tingimustes ei ole lähiajal ette näha jäätmete põletustehase ega ka jäätmete ladestuskoha rajamist. Jäätmekäitluse lõppfaasina on reaalseks teeks taaskasutust mitte leidvate jäätmete ladestamine prügilas või nende põletamine.

Maakondlikul tasandil on Lääne-Viru Jäätmekeskus rajatud, mis on spetsialiseerunud taaskasutatavate ja ohtlike jäätmete kogumisele, liigiti kogutud jäätmete järelsortimisele ning jäätmete pressimisele ja pakendamisele.

Loomsete jäätmete käitlemise, sh. kõrvaldamisega, tegelevad ettevõtted peavad olema tunnustatud Veterinaar- ja Toiduameti poolt. Eri riskiastmega loomsed jäätmed tuleb käitlemiseks suunata Väike-Maarjas AS Vireen loomsete jäätmete käitlemise tehasesse.

5.2.3 Korraldatud olmejäätmevedu

Alates 1.maist 2008 toimib Kadrina vallas korraldatud olmejäätmevedu, mis võimaldab jäätmevedajal jäätmete kogumist logistiliselt paremini organiseerida ja vähendada jäätmeveokite poolt läbitavaid vahemaid ning transpordist tingitud keskkonnamõju (heitgaas, müra, hais). Koos

Haljala ja Vihula vallaga oli moodustatud ühine jäätmeveopiirkond ja olmejäätmete veo ainuõigus oli antud kuni 1. maini 2012 AS-ile Ragn Sells.

Alates 1. maist 2012 kuni 30. maini 2017 on Kadrina ja Haljala vallas läbiviidud teenuste konsessiooni tulemusena jäätmevedajaks AS Eesti Keskkonnateenused. Korraldatud jäätmeveoga on haaratud ainult olmejäätmed. Elanike arv veopiirkonnas 01. jaanuar 2013 seisuga – 7810 (Haljala vald 2688; Kadrina vald 5122). Kodumajapidamistes tekkivate ja käitlemiseks üle antavate segaolmejäätmete kogus jäätmeveopiirkonnas oli 2012 jäätmearuannete kohaselt 480 tonni (Haljala vald 127,875 t, Kadrina vald 352,143 t).

Lisaks ühisele jäätmeveopiirkonnale nähakse tulevikus ette ka võimalust, et kolme valla (lisaks Vihula) piirialade elanikud saaksid kasutada naabervaldade jäätmejaama teenuseid. See aitaks kokku hoida elanike kulutusi ja aega ning soodustaks jäätmete üleandmist.

Korraldatud jäätmeveoga liitumise muudab hajaasustusega piirkondades keeruliseks teede halb olukord. Kõvakattega teede puudumine, pinnaseteede halb läbitavus talveperioodil ja teede lagunemise perioodil raskendab jäätmeveoki juurdepääsu kinnistutele. Lahenduseks oleks jäätmevaldajatele ühise jäätmemahutite kasutamine, raskesti ligipääsetavate kinnistute väljaarvamine korraldatud jäätmeveo piirkonnast, kergemate jäätmeveokite kasutamine hajaasustusega piirkondades, jäätmepunktide rajamine.

Uue teenuste konsessiooni korraldamisel kaaluda võimalust kehtestada nõue kergemate jäätmeveokite kasutamiseks hajaasustusaladel, raskesti ligipääsetavate kinnistute vabastamist korraldatud jäätmeveost, paberi- ja papijäätmete ning biolagunevate jäätmete kogumise lisamist kortermajade piirkonnas.

Eesmärgid:

- kõikide kinnistute haaramine korraldatud olmejäätmeveoga, millel asub elamu, äri- või tootmishoone (v.a. kinnistud, kuhu raske jäätmeautoga puudub juurdepääs ja kinnistud, mida talveperioodil ei kasutata (maakodud));
 - tõhustada registrit ja järelevalvet;
- jäätmeveomasinate poolt tekitatud mõjude (heitgaas, müra, hais, koormus teele) vähendamine;
- korraldatud jäätmeveoga on haaratud olmejäätmed, paberi- ja papijäätmed, biolagunevad jäätmed (korterelamud).

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- elanike teavitamine korraldatud jäätmeveoga seonduvast ajalehe "Kodukant", valla veebilehe www.kadrina.ee ja jäätmevaldajatele saadetud kirjadega.

5.2.4 Jäätmehoolduse korraldamine ja muud eesmärgid

Kadrina vallas toimub jäätmehoolduse korraldamine jooksvalt ja pidevalt. Toimub jäätmekava ja muude õigusaktide ajakohastamine.

Kadrina vallas on oluliseks probleemiks omavolilised jäätmete mahapaneku kohad, eriti Tallinn-Narva mnt äärsed alad, kuhu suures osas ladestatakse ka ehitusjäätmeid ja autokumme. Peamiselt on sellised kohad ilma omanikuta tühermaad ja metsa-võsaalused. Kohtades, kus maale tuleb omanik, lahendab see tihti prügi omavolilise ladestamise probleemi, sest omanik teostab ise järelevalvet oma kinnistul.

Eesmärgid:

- toimiv ja pidev jäätmehoolduse korraldamine;
- ebaseaduslikult jäätmete keskkonda viimise ärahoidmine;
- kontroll tekkivate jäätmevoogude üle;
- Kadrina, Haljala ja Vihula valla koostöö jäätmemajanduse korraldamisel;

- jäätmealase järelvalve tõhustamine.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- valla jäätmealaste õigusaktide ajakohastamine kui muutuvad jäätmemajandust reguleerivad riiklikud õigusaktid;
- korraldatud jäätmeveo pidevaks toimimiseks teenuste kontsessiooni läbiviimine;
- jäätmetekitajate maksimaalne haaramine korraldatud jäätmekäitlussüsteemi, sest kui elanikud on jäätmeveoga liitunud ja prügikonteiner olemas, ei teki põhjust jäätmete keskkonda viskamiseks;
- järelvalve tugevdamine valla poolt ebaseaduslike jäätmete mahapaneku kohtades (kõige lihtsam, mida vald teha saab, on näiteks vastavate keelusiltide väljapanemine teadaolevatesse kohtadesse);
- elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine läbi teavitamise ajalehes “Kodukant”, valla veebilehel www.kadrina.ee, raamatukogudes;
- prügistatud kohtade koristamine, prügi mahapanekukohtade likvideerimine;
- minevikus kasutusel olnud prügi mahapanekukohtadesse keelavate siltide paigaldamine.

6. JÄÄTMEKÄITLUSE MÕJU KESKKONNA SEISUNDILE

Käesoleva jäätmekava rakendamine omab positiivset mõju keskkonnale, eelkõige jäätmete taaskasutamise ja jäätmetest tekkiva negatiivne mõju vähenemise näol.

Jäätmekäitluse mõju keskkonnale avaldub mitmest aspektist, mõju keskkonnale võib olla nii otsene (loodusliku keskkonna reostamine, inimese tervise ja heaolu kahjustamine) kui kaudne (prügilate ümbruses maa hinna langus, prügilate sulgemisega kaasnev loodusressursi kulu).

Kadrina valla jäätmekava rakendamine aitab kaasa loodusressursside kasutamise vähendamisele. Mida rohkem jäätmeid sorteeritakse ja taaskasutatakse, seda vähem kulub ressursse. Oluline on vähem jäätmeid ladestamisele suunata ja rohkem taaskasutada (täpsemad eesmärgid ja meetmed on toodud käesoleva jäätmekava peatükis 5.2), seejuures on üheks võimaluseks jäätmete energiakasutus.

Samuti sõltuvad jäätmetekke kogused olulisel määral elanikkonna ja ettevõtete teadlikkusest ja harjumustest. Seetõttu on oluline säästva tarbimise alase teavitustöö tegemine.

Kodumajapidamiste küttekolletes võib põletada ainult immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit või pappi. Plastide kodus põletamist tuleks täielikult vältida. Vähestes kogustes on lubatud kodus põletada polüetüleenkilest ja polüpropüleenist (näiteks leivakotid) pakendeid (tähistatud ka vastavate märkidega). Suures koguses seguplastide põletamine, seda just madalal temperatuuril ja puuduliku tõmbega, on ohtlik, sest osa plaste ei põle ära, vaid need aurustuvad ja võivad kondenseeruda korstnas. Tagajärjeks on suitsulõõri ummistumine, mis omakorda võib kaasa tuua tulekahju puhkemise. Samuti ohustab plastide põletamine meie kõigi tervist, sest plastide mittetäielikul põlemisel paiskub õhku mitmeid mürgiseid ühendeid. Näiteks dioksiine, mille puhul on tegemist ühe kõige mürgisema ühendiga, mida inimene on suuteline tekitama – ja neid tekib eriti just kodusel jäätmepõletusel. Seega – mõne üksiku kilekoti või nn komposiitpakendi (papp ja kile) kõrgel temperatuuril põletamine ei oma olulist keskkonnamõju, muu plastmaterjali kodus (ahjus, kaminas, lõkkes) põletamise korral on aga tegemist otsese keskkonna mürgitamisega, mis ohustab ka inimesi.

Vältimaks jäätmete sattumist keskkonda läbi omavoliliste prügi mahapanekukohtade ja hoiaks ära keskkonna risustamist jäätmetega, tuleb tagada tekkivate jäätmete kokkukogumine. Olmejäätmete kogumist aitab korraldada korraldatud jäätmevedu, mis haarab jäätmete kogumissüsteemi enamiku jäätmetekitajatest. Samuti on tähtis pakkuda elanikele liigitikogutud jäätmete üleandmiseks mugavad võimalused kogumispunkti ja kogumisaktsioonide kaudu, mis omakorda suurendab jäätmete liigitikogumist ja vähendab ladestatavate jäätmete hulka.

Jäätmekogumisel avaldab keskkonnamõju eelkõige köögi- ja sööklajajäätmete ning muude orgaaniliste jäätmete kogumine, nimetatud jäätmed hakkavad kogumisnõude harva tühjendamise korral roiskuma, põhjustades nii haisu kui jääkvedelike teket. Biolagunevate jäätmete anaeroobsel kompostimisel tekivad kasvuhoonegaasid (metaan), seetõttu tuleks eelistada aeroobset kompostimist.

Ohtlike jäätmete kogumise ja hoiustamisega kaasneb ebaõigete lahenduste kasutamisel mõju eelkõige töötajate tervisele ja tööohutusele ning ümbritsevale keskkonnale.

Kodumajapidamistes toimub paratamatult teatav kogutavate jäätmete kohapealne kompostimine ja põletamine. Korrekse käitumise korral ei oma teatavate jäätmeliikide kohapealne taaskasutamine või kõrvaldamine olulist negatiivset mõju.

Jäätmeveo keskkonnamõju on üldjuhul tagasihoidlik ning sarnane muu transpordist tuleneva keskkonnamõjuga – müra, transpordivahendite heitgaasid jm. Jäätmeveo puhul tuleb kasutada selleks sobivaid vahendeid, et oleks välditud jäätmete mahapudenemine nii laadimistöodel kui veo käigus.

Kokkuvõte:

Jäätmekäitluse negatiivsete keskkonnamõjude minimeerimiseks on vaja rakendada käesolevas jäätmekavas loetletud tegevusi, mis aitavad korrastada jäätmekäitlust, suurendada jäätmete sortimist ja taaskasutust, vähendada prügilatesse ladestatavate jäätmete koguseid ning seega ka ohtlike jäätmete sattumist keskkonda. Eesmärk on suurendada taaskasutatava materjali ringlust ning vältida selle ladestamist looduskeskkonda.

7. JÄÄTMEHOOLDUSE TEGEVUSKAVA

Jäätmekäitluse rahastamine on toimunud Kadrina vallas järgmiselt:

Valla eelarvest rahastatakse:

- kodumajapidamistes tekkinud ohtlike jäätmete kogumist ja käitlemist;
- avalikesse kohtadesse paigutatud prügikonteinerite hooldamist;
- jäätmemajanduse arendamist;
- teisi jäätmehoolduse arendamisega seotud tegevusi.

Ettevõtted maksavad ise kõikide ettevõttes tekkinud jäätmete käitlemise eest. Elanikud maksavad olmejäätmete käitlemise eest jäätmeveo teenustasu otse jäätmekäitlusettevõttele.

Jäätmekäitlustegevused on Kadrina vallas planeeritud rahastada tabelis 7.1 toodu alusel.

Tabel 7.1. Kadrina valla jäätmehoolduse tegevuskava aastateks 2014-2020 (tegevuse maksumused on toodud eurodes)

Tegevused	2014. a	2015. a	2016. a	2017. a	2018. a	2019. a	2020. a	KOKKU	Rahastan allikad
1. Jäätmehoolduse korraldamine									
1.1. Jäätmehoolduseeskirja perioodiline ülevaatamine ja täiendamine			X	X					VV
1.2. Jäätmevaldajate registri pidamine	X	X	X	X	X	X	X		VV
1.3. Korraldatud jäätmeveo konkursi läbiviimine			1000 EUR	1000 EUR				2000 EUR	VV, VE
1.4. Elanike teavitamine korraldatud jäätmeveoga seonduvast	X	X	X	X	X	X	X		
2. Pakendijäätmete eraldikogumine									
2.1. Pakendijäätmete kogumissüsteemi täiendamine koostöös taaskasutusorganisatsiooniga	X	X	X	X	X	X	X		(T) (TO),
2.2. Jäätmekäitluspunktide korrastamine ja väljaarendamine	1000 EUR	2000 EUR	3000 EUR	5000 EUR				11 000 EUR	KIK, VE
2.3. Elanikkonna teavitamine pakendijäätmete kogumissüsteemist	X	X	X	X	X	X	X		VV
3. Biolagunevate jäätmete eraldikogumine ja käitlemine									
3.1. Biolagunevate jäätmete eraldikogumise võimaluse loomine (korraldatud jäätmeveo uue hankega olmejäätmed-biolagunevate kogumine)				X	X	X	X		JV,JVT
3.2. Kompostimisväljakute rajamise asukoha valik		x	x						KIK,VE
3.3. Biolagunevate jäätmete		1000 EUR	1000 EUR	2000 EUR				4000 EUR	KIK, VE

ladustamise väljak biolagunevate jäätmete kompostimine (kompostimisele suunamine) (mobiilse puidu- ja lehehakkuri soetamine)									
3.4. Elanikkonna teavitamine biolagunevate jäätmete kompostimisvõimalustest eramute kinnistutel	X	X	X	X	X	X	X		VV,VE
4. Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kogumine ja käitlemine									
4.1. Elanikkonna teavitamine ohtlike jäätmete ja probleemtoodete eraldikogumisest ja üleandmisvõimalustest	X	X	X	X	X	X	X		VV, (T)
4.2. Ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine		1000 EUR	1000 EUR	1000 EUR	X	X	X	3000 EUR	KIK,VE
4.3. Koostöös tootjavastutusorganisatsioonidega probleemtoodete kogumissüsteemi täiendamine ja töhustamine	X	X	X	X	X	X	X		VE,(T)
4.4. Tervishoiu riskijäätmete suunamine kahjutustamisele	X	X	X	X	X	X	X		ET
5. Ehitus- ja lammutusprahi käitluse korraldamine									
5.1. Elanikkonna teavitamine ehitusjäätmete käitlusnõuetest ja sorteerimisvõimalustest	X	X	X	X	X	X	X		VV
6. Suurjäätmete käitlemine									
6.1. Haagise soetamine suuremõõtmeliste jäätmete transpordiks		800 EUR						800 EUR	KIK,VE
6.2. Elanike teavitamine suurjäätmete üleandmisvõimalustest	X	X	X	X	X	X	X		VE,VV
7. Jäätmekäitlusinfo jagamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine ning jäätmetekke vältimise	X	X	X	X	X	X	X		VV

võimalused									
8. Kadrina Jäätmejaam (haldamine, jäätmete käitlemine)	9100 EUR	9500 EUR	9500 EUR	9500 EUR	X	X	X	37 600 EUR	VE, KIK
8.1. Kadrina Jäätmejaama laiendamine (vajadusel)		X	X						VE, KIK
9. Osalemine maakondliku jäätmekäitluskeskuse juhtorgani töös	X	X	X	X	X	X	X		VV, VE
10. Jäätmekäitluse kavandamine ja järelvalve korraldamine									
10.1. Jäätmekava regulaarne ülevaatamine ja täiendamine	X					X	X		VV; V
10.2. Jäätmehoolduse kavandamine lähtuvalt jäätmekavast	X	X	X	X	X	X	X		VV; V
10.3. Jäätmevaldajate registri pidev täiendamine ja haldamine	X	X	X	X	X	X	X		VV
10.4. Erasisikute ja ettevõtete jäätmekäitluse kontrollimine, vajadusel rikkujate karistamine	X	X	X	X	X	X	X		VV, V

Legend:

X - teostamise aasta märg	(JV) – teostajaks konkursi korras valitud jäätmevedaja
(VV) – teostajaks vallavalitsus	JVT – finantseerimine jäätmeveo teenustasust
VE – finantseerimine vallaelarvest	F – finantseerimine keskkonnapondidest projektipõhiselt
(T)- teostajaks tootjavastutusorganisatsioonid	ET – ettevõtete erakapitali investeering
(TO)- teostajaks taaskasutusorganisatsioonid	RVP – finantseerimine reoveepuhastite haldajate poolt

KOKKUVÕTE

Kadrina valla jäätmekava 2014 – 2020 koostamisel analüüsiti jäätmemajanduse hetkeolukorda Kadrina vallas. Samuti toodi välja ka eelmise jäätmekava perioodi (2008-2013) püstitatud eesmärgid ja nende täitmine. Kogutud informatsioonist lähtuvalt toodi välja jäätmemajanduses valitsevad probleemid, püstitati jäätmemajanduse arendamiseks vajalikud eesmärgid ning töötati välja tegevuskava püstitatud eesmärkide ellurakendamiseks.

Kadrina valla jäätmekava 2014-2020 koostamise juures on arvestatud hetkel kehtivatest seadusandlikest aktidest tulenevate nõuete ja kohustustega. Lisaks on arvestatud Üleriigilise jäätmekava eelnõu 2014-2020 suunistega.